

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 142

פְּרָשַׁת וַיַּגֵּשׁ תִּשְׁב"ב

עֲנִינֵי 'עֲשֹׂרָה בְּטִבַּת'

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

- לע"נ התלמיד הגדול -

פני יהושע כפני לבנה

אדונינו מזרנו זרבנו

גאון עוזנו חיות נפשינו

רבי נרתן מברסלב זיע"א

נסתלק ביום עשרה בטבת

שנת תר"ה לפ"ק

לע"נ כ"ק הרהגה"צ

רבי אליעזר חיים

בן כ"ק הרהגה"צ רבי רפאל זצ"ל

נלב"ע ביום שב"ק פ' ויגש

ז' טבת תשע"ט לפ"ק

לע"נ הרבנית הצדקנית

מרת חנה מלכה ב"ר משה ע"ה

נלב"ע י"ב טבת תשס"ה לפ"ק

הרה"ח יעקב יוסף איגל שליט"א

לרגל שמחת אירוסי בתו תחיל

עב"ג החתן נחמן טווערסקי הי"ד

שיזכה לרווח מהם רוב נחת וקדושה, ויזכו לבנות בית

נאמן בישראל, ויהא קשר של קיימא ובנין עדי עד

- "שמחת התנאים" יתקיים בעז"ה -

ביום א' פרשת ויהי

באולם "אוהל פיגא" בית שמש

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב

זיע"א

לחיות

באור הפרשה

עם תורה

דעתיקא סתימאה

דערתיךא

לארתגליא

דערתיךא דבא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּי וַיִּגַּשׁ

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה, וַיֹּאמֶר בִּי אָדֹנָי יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אָדֹנָי, וְאֵל יְחִיר אֶפְרָיִם בְּעִבְדְּךָ. כִּי כַּמוֹךָ כִּפְרַעְנָה" (בְּרֵאשִׁית מ"ד, יח)

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" – דָּא תְקַרְבַּתָּא מַלְכָּא בְּמַלְכָּא.
(זהר ויגש ר"ו.)

"כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ" (תהלים מח, ה) – דָּא יְהוּדָה וַיִּוֹסֵף וְכוּ'. **"כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ"** – תְּגִין עֲלָמִין קְדִישִׁין, 'עֲלָמָא עֲלָאָה' וְ'עֲלָמָא תַתָּאָה' – דְּכַד מִתְחַבְּרִין פְּתָדָא, כְּדִין **"עִבְדוּ יַחְדָּיו"** – בְּגִין דְּכָל חֵיבִין דְּעֲלָמָא, לֹא אֲתַעֲבְרִין לְאֲתַפְּסִיא, עַד דְּמִתְחַבְּרִין פְּתָדָא. וְכוּ'. **"עִבְדוּ"** – אִינְוִן חוֹבִין אֲתַפְּסִרוּ, בְּגִין דְּהָא כְּדִין כָּל אֲנָפִין נְהִירִין, וְכָל חוֹבִין אֲתַעֲבְרוּ.
(זהר ויגש ר"ו.)

א.

(ח"א סב, א"ו; פתב"ד רבנו ז"ל הש"ף)
לח"א סב, הנדפס בסוף הספר)

דַּע: שְׁעַלְיָדֵי אֲכִילְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יְחוּד קְדָשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ אֲפִין בְּאֲפִין, בְּחִינַת 'זְיוּג פְּנִים־בְּפְנִים', בְּבַחֲיִנַת (רוּת ב, יד): **"וַיֹּאמֶר בַּעֲזֵי לְרוּת לָעֵת הָאֲכָל גְּשֵׁי הַלֵּם" – **"לָעֵת הָאֲכָל" דִּיקָא.****

הִינֵנו: עַל־יָדֵי הָאֲכִילָה' – גְּשֵׁי הַלֵּם' – דָּא יְחוּד קְדָשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מ"ד, יח): **"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" – **"דָּא תְקַרְבַּתָּא מַלְכָּא בְּמַלְכָּא"** (זהר ויגש ר"ו).**

רַק הָאֲכִילָה צְרִיךְ לְהִיזֵת מֵאֲכָל אַחַר שְׁנַת־בְּרֵרָה, וְאִין בּוּ שׁוּם תַּעְרוּבוּת! – כִּי עַל־יָדֵי מֵאֲכָל שְׂיֵשׁ בּוּ תַעְרוּבוּת, יוֹכַל הָאָדָם לְחַטָּא.

וּכְשֶׁה' אֲמוּנָה' כָּל־כַּף בְּשִׁלְמוֹת – אָזִי 'אֲכִילְתוֹ' הִיא יְקָרָה מְאֹד,

כִּי נִתְיַחַד קְדָשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּבַחֲיִנַת: **"וַיֹּאמֶר בַּעֲזֵי לְרוּת" וְכוּ'. אָזִי ה' אֲמוּנָה' מְמַלְצַת עַל הָרְחוּקִים לְפָנֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ: **"שִׁיקְרַב אוֹתָם בְּצַל כְּנָפָיו!"****

וְזֶה הִיא מְלִיצָתָה: כִּי עַקֵּר טְעוּתָם שֶׁל הָרְחוּקִים מ'אֲמוּנַת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ' – מַחֲמַת שְׁעַקֵּר יְדִיעַת אֲלֻקוּתוֹ, אִינוּ אֵלָּא מ'גְּלוּי' עַל ה'סְתוּם'.

וּמַחֲמַת שְׂרוּאִים מ'גְּלוּי': **"שֶׁהִנְהַגְתָּ־הָעוֹלָם הוּא עַל־יָדֵי 'מַעֲרַכְתָּ־הַמְזֻלּוֹת"! – נִפְלוּ בְטַעֲוִיּוֹת, כָּל־אֶחָד לְפָנֵי טְעוּתוֹ.**

וַיֵּשׁ חוֹשְׁבִים: שֶׁהַכֹּל עַל־פִּי הַטָּבַע, עוֹלָם כְּמִנְהַגוֹ נוֹהֵג.

וַיֵּשׁ חוֹשְׁבִים: שְׁצָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת ה'אֲמָצְעִי' – כְּמוֹ שְׁטַעוּ ב'עֲגָל', שְׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת ה'עֲגָל' אֲמָצְעִי בֵּינָם לְבִין הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, שְׂאֲמָרוּ: **"אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ" (שְׁמוֹת ל"ב, א־כ"ג), בְּחִינַת אֲמָצְעִי.**

וּבְטַעֲוִיּוֹת כְּזֶה, רַבִּים נִכְשָׁלִים – וְעוֹשִׂים אֶת ה'סְבוּת', אֲמָצְעִי בֵּינָם לְבִין הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ! – הִינֵנו: שְׂמֵאֲמִינִים בְּהַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֲבָל מֵאֲמִינִים גַּם־כֵּן ב'אֲמָצְעִי, וְאוֹמְרִים: **"שְׁצָרִיךְ ל'סְבוּת".**

הִינֵנו: שְׂמֵאֲמִינִים לְמִשְׁלַל בְּה'סְפָה' שֶׁל 'פְּרִנְסָה', שֶׁהוּא ה'מִשְׁאֲוֹמְתָן', וְאוֹמְרִים: **"ה'סְפָה' שֶׁל 'מִשְׁאֲוֹמְתָן' עַקֵּר!" – כָּאֵלּוּ חֲסִי־שְׁלוֹם בְּלֹא ה'סְפָה' שֶׁל 'מִשְׁאֲוֹמְתָן', אִין יִכְלַת בְּיַד הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ לְתַן לָהֶם 'פְּרִנְסָה'.**

וּבַה' סָבָה' שֶׁל ה'רְפוּאָה, שֶׁהוּא 'סָמִים',
 עוֹשִׂים מֵהֶם עֶקֶר! - כָּאֵלוֹ חֵס-
 וְשָׁלוֹם בְּלִי ה'סָמִים, אֵין יִכְלֹת בְּיַד הַשָּׁם-
 יִתְבָּרֵךְ לְרַפָּא.

וְאֵין הַדָּבָר כֵּן! - כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 סָבַת כָּל הַסְּבוּת וְעֵלַת כָּל הָעֲלוֹת,
 וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוּם סָבָה!

וְעַסְקֵנוּ בְּאֵלוֹ ה'סְבוּת: צָרִיךְ לְהֶאֱמִין
 בַּהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד! - וְלֹא
 לַעֲשׂוֹת מֵה'סְבוּת עֶקֶר!

וּכְשֶׁהֲצַדִּיק מְבַטֵּל בַּתְּפִלָּתוֹ אֵיזָה חַיִּיב
 שֶׁל 'מַעֲרֻכַת-הַמְּזֻלוֹת' - אֲזִי
 נִתְיַדַע מֵה'גְּלוּי' עַל ה'סְתוּם: שֵׁישׁ אֱלֹקֵי
 נִמְצָא, שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַצַּדִּיק, וּמְשַׁדֵּד
 הַמַּעֲרֻכוֹת וּמְשַׁנֵּה הַטֵּבַע וְכוּ'.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית מֵד, יח): "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָא -
 דָּא תְקַרְבְּתָא דְמַלְכָּא לְמַלְכָּא" -
 הֵינֵנו: יְחִוּד קַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ.

אֲזִי: "וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדוֹנִי" - הֵינֵנו:
 שֶׁה'שְׂכִינָה' שֶׁהִיא ה'אֱמוּנָה' מְבַקֶּשֶׁת
 רַחֲמִים מֵהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, עַל אֵלוֹ הַרְחֻקִים:
 "יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דְבַר בְּאֲזִנֵי אֲדֹנִי" - שֵׁיִקְרַב
 אֶת הָאִישׁ הַזֶּה שֶׁתִּקַּן אוֹתָהּ וְהַעֲלָה אוֹתָהּ
 לְבַחֲיַת פְּנִים-בְּפָנִים.

"בְּאֲזִנֵי אֲדוֹנִי" - הֵינֵנו: שֶׁהִיא מְמַלְצַת עַל
 הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עוֹד
 אֲמָצְעִי בֵּינוֹ לְבֵין הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְכָל
 הַהֲצַטְרָכוֹת שֶׁלוֹ "יְדַבֵּר בְּאֲזִנֵי" - שֶׁלֹּא
 יִשְׁמַע אַחַר אֲמָצְעִי.

"וְאֵל יַחַד אֶפְדָּ בְּעִבְדְּךָ" - עַל הָעֶבֶר,
 שֶׁהִיא מְלֵא פְּנִיּוֹת וְעִבּוּד-הַזֶּרֶה עַד
 עַכְשָׁיו.

"כִּי כְמוֹדָ כְּפָרְעָה" - 'פָּרְעָה' לְשׁוֹן
 'הַתְּגֻלוֹת' - כִּי אַתָּה אֵינְךָ יָדוּעַ לְבָנֵי-

אָדָם אֶלֶּא מֵה'גְּלוּי'. וּמַחֲמַת שְׂאִינְךָ יָדוּעַ
 אֶלֶּא מֵה'גְּלוּי' - לְפִיכֵךְ טָעוּ כָּל-אֶחָד לְפִי
 טָעוּתוֹ, שֶׁרָאָה ב'מַעֲרֻכַת-הַשָּׁמַיִם' הַמְּנַהֲיָגִים
 אֶת הָעוֹלָם.

אָבֵל עַל-יְדֵי 'שְׂדוּד-הַמַּעֲרֻכוֹת' לְעַתִּיד-
 לְבוֹא - יוֹדוּ הַכֹּל בְּבוֹרָא וּמְשַׁגִּיחַ
 וְכוּ'. וְכֵן 'עַכְשָׁיו' כְּשֶׁרוֹאִים כְּשֶׁהֲצַדִּיק
 בַּתְּפִלָּתוֹ מְשַׁדֵּד הַמַּעֲרָכָה וְהַטֵּבַע - אֲזִי
 מוֹדִים: שֶׁ"לֹּה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ" (תְּהִלִּים כד, א).

וְזֶה (רש"י בְּרֵאשִׁית שָׁם; בְּרֵאשִׁית-רַבָּה צג, ו): "מֵה'
 פָּרְעָה גּוֹזֵר וְאֵינוֹ מְקַיֵּם" - 'פָּרְעָה'
 הֵינֵנו 'מַעֲרֻכַת-הַמְּזֻלוֹת' ה'גְּלוּיִים' גְּזַרְתָּם לְכָל
 - וְרוֹאִים שֶׁגְּזַרְתָּם נִתְבַטֵּל - מִזֶּה יוֹדְעִים
 שֶׁ"אֵף אַתָּה גּוֹזֵר וְאֵינְךָ מְקַיֵּם" - כִּי
 "הַצַּדִּיק מְבַטֵּל".

הֵינֵנו: כְּשֶׁאַתָּה מְבַטֵּל רְצוֹנְךָ בְּשִׁבִיל רְצוֹן-
 הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מוֹעֲד-קָטָן
 טז): "הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גּוֹזֵר וְצַדִּיק מְבַטֵּל"
 - אֲזִי יָדְעוּ מֵה'גְּלוּי' עַל ה'סְתוּם'.

כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁ'מַּעֲרֻכַת-הַמְּזֻלוֹת' מְחַיְבִים
 אֵיזָה גְּזֵרָה, וְ"צַדִּיק מְבַטֵּל" -
 אֲזִי יָדְעוּ: שֵׁישׁ אֱלֹקֵי נִמְצָא, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה
 רְצוֹן-הַצַּדִּיק!

שִׁיּוּדְעִים עַל-יְדֵי-זֶה: שֶׁגַּם הַטֵּבַע שֶׁל
 'מַעֲרֻכַת-הַשָּׁמַיִם', הִיא בְּרֵצוֹן
 הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ הֵיחָד עַד עַכְשָׁיו, וְעַכְשָׁיו בְּטֵל
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְּזַרְתּוֹ וְרְצוֹנוֹ מַחֲמַת
 תְּפִלַּת הַצַּדִּיק.

ב.

(ח"ב עט - ר'אשיי-פְּרָקִים' שֶׁל רַבֵּנוֹ ז"ל)

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" (בְּרֵאשִׁית מֵד, יח)
 "תְּקַרְבְּתָא מַלְכָּא בְּמַלְכָּא" (זֶהר
 ויגש רז). "נִתְאַחַדוּ" (זֶהר שָׁם) בְּמַצּוֹת. "כִּי

הנה המלכים" (תהלים מח, ה - בזהר שם), "אזי עברו כל מלאכי חבלה" (זהר שם רו:). "ידבר נא באזני" (בראשית שם), ולא יבלבלו את קולי (שיהיה קול דקדשה - עירשם בבאור מוהרנ"ת). "ואל יחר אפך" (בראשית שם), "בצר לך" (דברים ד, ל). "כפרעה" (בראשית שם), תשובה, "בפרוע פרעות בהתנדב" (שופטים ה, ב). "כי כמוך כפרעה" (בראשית שם), תשובת המשקל. "יוסף הטמין חרפתו" (עלפי בראשית ל, כג - "אסף אלקים את חרפתי").

(עין בפנים באור מוהרנ"ת ז"ל, על הראשייפרקים של הפרשיות 'תולדות יצא' שם בהתורה).

ג.

(ח"ב צא)

דע: כי ההתקשרות באמת לצדיקים אמתיים, הוא תועלת גדול מאד מאד. כי על ידיה זוכין לתשובה שלמה ו'כפרת עוון', ונמתקין הדינין ונתבטלין לגמרי, ונעשה על ידיה 'חוד קדשא' בריך הוא ושכינתה'.

כי איתא בזהר הקדוש (ויגש רו:): "כי הנה המלכים נועדו. תרין עלמין קדישין, עלמא עלאה ועלמא תתאה וכו', כד מתהברין כחדא, כדין כל אנפין נהירין, וכל חובין אתעברו וכו', עירשם.

כי דע: כי יש שני בחינות 'חכמה': א) 'חכמה עלאה' ו'חכמה תתאה'. ו'חכמה תתאה' נמשך מ'חכמה עלאה', ויונק ומקבל משם.

והוא כמו הרב והתלמיד! - כי מה שהרב מלמד עם התלמיד, והתלמיד מקבל ממנו - הוא בחינת 'חכמה עלאה' ו'חכמה תתאה'.

'חכמה עלאה' - מה שהרב מלמד להתלמיד. ו'חכמה תתאה' - מה שהתלמיד מקבל ממנו.

ודע: כי לכל התורה הקדושה, הוא בחינת 'חכמה עלאה'. וכלל החכמות שבעולם, נמשכין מבחינת 'חכמה תתאה'.

וכשה'חכמות שבעולם' שיונקים מ'חכמה תתאה' -

נפרדים מהתורה ומ'השם יתברך', מבחינת 'חכמה עלאה' - כמו התלמיד שאינו רוצה להבין מה שהרב אומר - זה בחינת 'מעוטה הלבנה! בחינת גלות-השכינה!'

כי כל אדם באשר הוא שם - צריך לקשר שכלו ממקום שהוא, לה'תורה' ול'השם יתברך', שהוא בחינת 'חכמה עלאה!'

אבל אם מפריד שכלו וחכמתו הס' ושלוש מהשם יתברך - גורם הס' ושלוש 'פגימת הלבנה' - על ידי שאינו מקשר 'חכמה תתאה' ב'חכמה עלאה' - דהינו: שאינו מקשר ה'חכמות של כל העולם, ל'השם יתברך' ולה'תורה', שהוא בחינות 'חכמה עלאה', כנ"ל.

אבל הצדיקים אמתיים - מקשרים 'חכמה תתאה' ב'חכמה עלאה' וכו', על ידי שיהתו וספורי דבריו שמדבר עם המון עם.

כי השכל של המון עם שאינם מקשרים אותו להשם יתברך - הוא נפרד מ'חכמה עלאה'. אבל הצדיק האמת מקשר השכל של המון, אפלו השכל וחכמה של הרשע, להשם יתברך.

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְקֹשֶׁר עֲצָמוֹ לְצַדִּיקִים-
 אֲמַתִּים! - כִּי ה' צַדִּיק' מִגִּבֵּיהַ
 וּמִקְשֶׁר הַחֲכֵמָה-תְּתָאֵה לְחֲכֵמָה-עֲלֵאֵה -
 וְאִזִּי מוֹפְגִימַת-הַלְבָּנָה, נַעֲשֶׂה מְלוּי-
 הַלְבָּנָה.

וְזֶהוּ (זהר שם): "כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ
 עִבְרוּ יַחְדוֹ - כִּד מְלָכִים אֲזַדְמִנו
 תְּרוּיָהוּ בְרַעוּתָא חֲדָא, כְּדִין וְכוּ' כִּלְהוּ
 מְאִרֵי דְדִינָא אַתְּכַפִּין וְאַתְעִבְרוּ מֵעֲלָמָא
 וְכוּ'".

וְאִזִּי הוּא בְּחִינַת (מְלָכִים-א ה, י): "וְתִרְב
 חֲכָמַת שְׁלֹמֹה", וְתִרְגוּמוֹ:
 "וְאַתְרַבִּיאַת סְהָרָא", דְּהִינּוּ: שְׁנַת־מֵלָא
 'פְּגִימַת-הַלְבָּנָה'. וְאִזִּי נִמְתַּקִּין כָּל הַדִּינִים,
 וְנִתְּכַפְּרִין כָּל הָעוֹנוֹת.

שְׁעֵקֶר 'הַמְתַּקַּת-הַדִּינִים', וְכַפְּרַת-
 הָעוֹנוֹת, וְשְׁלֵמוֹת כָּל הָאֹרוֹת,
 וְ'מְלוּי פְּגִימַת-הַלְבָּנָה', וְתַקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת'
 - הַכֹּל הוּא: עַל-יַדֵּי שְׁנַת־חֲפֵר 'עוֹלָם-
 הַתְּחִתּוֹן' בְּ'עוֹלָם-הָעֲלִיּוֹן', בְּחִינַת 'חֲכֵמָה-
 תְּתָאֵה' וְ'חֲכֵמָה-עֲלֵאֵה'.

וְכַל-זֶה: עַל-יַדֵּי ה' צַדִּיק' שְׁמִקְשֶׁר
 'חֲכֵמָה-תְּתָאֵה' בְּ'חֲכֵמָה-עֲלֵאֵה'
 - עַל-יַדֵּי שִׁיחָתוֹ, שְׁמִלְבִּישׁ 'אֹרֶת-הַתּוֹרָה'
 בְּ'סְפוּרֵי-דְבָרִים'.

ד.

(חיי-מוהר"ן תרי)

פַּעַם-אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְהַרְבּ יוֹדֵל,
 חֲתַן הָרַב לִיבֵל מִטְרַאסְטִינְץ,
 שֶׁהָיָה מִקְרֵב לְהָרַב הַצַּדִּיק הָרַב פִּינְחָס
 מִקְאָרִיץ: הִגִּידוּ לִי דְבַר מֵהָרַב הַצַּדִּיק הָרַב
 פִּינְחָס מִקְאָרִיץ ז"ל?!

אָמַר לוֹ: כִּד אָמַר הָרַב פִּינְחָס הַזֶּה לֵּל: אֲנִי
 אֹמְרִים: "אֲשַׁמְנוּ בְּגַדְנוּ גַזְלָנוּ",

לְשׁוֹן רַבִּים, כִּי צַרִּיכִים לֹאמַר 'אֲשַׁמְתִּי וְכוּ',
 רַק אֲנִי אֹמְרִים כְּבִיכּוֹל בְּלְשׁוֹן טְעֵנָה לְהַשִּׁם-
 יִתְבָּרֵךְ: "אֲשַׁמְנוּ"! - דָּאִם שְׁלֵא נָתַתְּ לָנוּ כַּח
 וְרִשׁוֹת, לֹא הִינּוּ יְכוּלִין לְחַטָּא!

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אֲנִי גַם-כֵּן מִפְּרֵשׁ כִּד
 (בְּרֵאשִׁית מֵד, יח):

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" - כַּאֲשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל
 נִגַּשׁ לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַקֵּשׁ מְחִילָה
 עַל עוֹנוֹתָיו.

"וַיֹּאמֶר, בִּי אֲדֹנָי" - רְצוֹנוֹ-לֹאמַר: 'כַּחַד
 בִּי! - בָּאִם שְׁנַטְלַתְּ אֶת כַּח שְׁלֹךְ
 מִמֶּנִּי, לֹא יִכְלָתִי לְחַטָּא.

וַיִּדְמָה הָאָדָם בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא פּוֹטֵר עֲצָמוֹ
 בְּטַעֲנָה זוּ?!

עַל-זֶה הוּא אֹמֵר: "יִדְבֵּר נָא עִבְדְּךָ דְבַר
 בְּאִזִּי אֲדֹנָי" - הִנְנִי מְדַבֵּר דְבָרִי,
 כְּדִי שֶׁתְּבוֹא תְּפִלָּתִי בְּאִזְנְךָ! - אָבֵל: "אֵל יִחַד
 אִפְךָ בְּעִבְדְּךָ" - כִּי יִדְעֵתִי אֲשֶׁר אֲנִי הַחַיִּב!

ה.

(ספר-המדות, מריבה ח"ב כב; צדיק ח"ב יח)

יֵשׁ שְׁנֵי צַדִּיקִים, שְׁאֶחָד דְּבוּרָיו הֵם
 בְּחַרִּישָׁה, וְהַשְּׁנִי דְבָרָיו בְּקַצִּירָה, או
 אֶחָד דְּבָרָיו הִקְמַת-הַבְּרִית לְזוּגָה, וְהַשְּׁנִי
 דְּבָרָיו הֵם הַמְּשִׁיכִים אֶת הַזֶּרַע וּמְהוּיִם אֶת
 הַזֶּלֶד בְּבֶטֶן אָמוֹ וּמַגְדִּילִין אוֹתוֹ. כִּכֵּן כְּשִׁישׁ
 מִחֲלָקַת בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקִים הָאֵלּוּ - אֵל יִתְעַרַב
 זֶר בְּתוֹךְ דְּבוּרִים שְׁמוֹדְבָרִים זֶה עַל זֶה! כְּדִי
 שְׁלֵא יִקְלַקֵּל הַמְּכַוֵּן.

וְהָרַב מִטְשַׁעֲהֵרִין ז"ל צִין לְבְרֵאשִׁית דְּבַח' צַג, ה:
 "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה". "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נָאִם ה', וְנִגַּשׁ
 חוֹרֵשׁ בְּקַצֵּר, וְדָרַךְ עֲנָבִים בְּמִשְׁךָ הַזֶּרַע, וְהִטִּיפוּ הַהָרִים
 עֵסִים" וְגו' (עמוס ט, יג).

"חורש" זה 'יהודה'. "בקוצר" זה 'יוסף', שְׁנַאֲמַר (בְּרֵאשִׁית
 לו, ז): "וְהִנֵּה אֲנִי מְאֻלָּמִים אֲלֵמִים". "וְדָרַךְ עֲנָבִים", זֶה

‘יהודה’ - ‘כי דרכתי לי יהודה קשת’ (זכריה ט, יג).
 ‘במשך הזרע’, זה ‘יוסף’ - שמשך זרעו של אביו והורידו
 למצרים, כדכתיב (הושע יא, ד): ‘בחבלי אדם אמשכם’.
 ‘ויטפו הרים עסים’, אלו ה‘שבטים’ - אמרו: ‘מלכים
 מדינים אלו עם אלו, אנו מה אכפת לנו!’

והבאור (מספרי המדות עם מראה מקומות השלם): הרי שני
 הצדיקים ‘יהודה ויוסף’. ‘יהודה’ הוא ‘חורש’ - דבוריו הם
 ב‘חרישה’. ‘יוסף’ הוא ‘קוצר’ - דבוריו הם ב‘קצירה’. וכן
 ‘יהודה’ הוא ‘קשת’ - ‘כי דרכתי לי יהודה קשת’ - דבוריו
 הם הקמת הברית לזווג (בחנינת יורה כחז’ - וענו לקוטי מוהר”ן
 ח”ב פג ע”ד ‘תקון הברית’ שהוא ‘קשת’ וכו’). ‘יוסף’ הוא
 ‘מושך הזרע’ - דבוריו הם ממשיכין את הזרע וכו’.

ובמחלקת של שני צדיקים אלו, אמרו: ‘מלכים מדינים אלו
 עם אלו, אנו מה אכפת לנו!’ - דהינו: שלא יתערב זר בתוך
 דבורם, כדי שלא יקלקל את המקור.

ו.

(לקוטי הלכות, תשעה באב ושאר תעניות ד, הו”ז -
 יא - על פי לקוטי מוהר”ן ח”א סא, ‘חדי רבי שמעון’)

**‘מחלקת השבטים עם יוסף’, גרם הגלות
 והחרבן.**

כי ‘יוסף’ - הוא בחינת ה‘צדיקהאמת’.
 וה‘שבטים’ - אף על פי שהם כלם
 קדושים, אף על פי כן קפץ השטן ביניהם,
 והטעה אותם בעצות רעות כאלה, למכר
 את ‘יוסף הצדיק’.

**כי גם ‘צדיקים גדולים’, צריכים לשמר
 עצמם מאד, ולבקש מהשם יתברך
 מאד: להנצל מ‘עצות נבערות’** (ישעיה יט, יא).

**בפרט בענין ‘מחלקת’, ששם עקר
 ‘התגברות השטן’, שמכניס סברות
 בלב הצדיקים - עד שנדמה להם: שהם
 צריכים לרדף את הצדיקהאמת עד לחייו.**

**והכל נמשך מ‘עצת הנחש’, שהטעה את
 אדם הראשון וכו’.**

**ועל כן בשנתועדו השבטים עם יוסף -
 לא היה אפשר ליוסף לחזור**

ולהתחבר עמהם, עד שהביאו את ‘בנימין’.
**כי ‘בנימין’ הוא עקר בחינת ‘תקון העצה
 השלמה האמתית’, כי ‘רק הוא נולד
 בארץ ישראל’** (מכילתא יתרו), ששם ה‘בית-
 המקדש, ששם עקר העצה פנ”ל, וכו’.

**ועל כן כשבאו אחי יוסף למצרים, וראה
 שהם שבים בתשובה על מכירתו,
 ואזי צריכים לחזור ולהתחבר עמהם, ואז
 יהיה נגמר ונשלמת העצה - על כן לא רצה
 להתודע להם עד שהביאו את בנימין. וגם אז
 הוסיף לצערם - כדי שישובו בתשובה
 שלמה ביותר.**

**והיה מצערם על ידי ‘בנימין’ דיקא וכו’ -
 זה רמז להם מה שפגמו על ידי
 ‘מכירת יוסף הצדיק’, שהוא בחינת ‘פגם
 אמונת חכמים’, שגרמו על ידי זה ‘פגם-
 העצה פנ”ל, שעקר הפגם מגיע ל‘בנימין
 הצדיק’, שהוא עקר ‘שלמות העצה’, כי
 ה‘בית המקדש’ בחלקו.**

**כי ‘בנימין’ היה נקי לגמרי מ‘פגם העצות
 רעות’ שנמשכין מ‘עצת הנחש’, שגרם
 מיתה לעולם, כי “הוא מת בעטיו של נחש
 לבד”** (שבת נה: בבא בתרא יז.).

**ועל כן זכה באמת “שנבנה בית המקדש
 וקדשי קדשים בחלקו”** (מגלה טז:)
 דיקא, ששם עקר ‘תקון העצה’.

**ועל כן רמז להם יוסף הפגם - על ידי
 ‘בנימין הצדיק’, שפגמו על ידי
 ‘פגם אמונת חכמים’ - שעקר הפגם מגיע
 לבחינת ‘בנימין’, בחינת ה‘בית המקדש’,
 שהוא עקר בחינת ‘שלמות העצה’.**

**גם הראה להם, שעל ידי ‘פגם אמונת-
 חכמים’ גורמים: שמעלילים על**

ה'צדיקיאמת' שהם 'בעלי עצה' באמת, כמו שכתוב (אבות פ"ו מ"א): "ונהנין ממנו עצה".

גורמים שבודין עליהם פזבים, פאלו הם גנבים ורמאים חס־ושלום, פאלו פל הנהגתם בשביל גנבה ורמאות חס־ושלום.

ואז הפירו השבטים גדל פגמם, עד היכן מגיע פגמם, ואז שבו בתשובה בשלמות, כמו שאמרו (בראשית מד, טז): "מה נאמר מה נדבר מה נצטדק, האלקים מצא את עון עבדיך" וכו'.

ואז זכו לתקן על־ידי־זה, ואז התודע להם יוסף, וחרו ונכללו יחד, שזה מרמז על סוף התקון האחרון בשיבוא משיח, שאז יתקן העצה בשלמות, שאז יחזר ויתאחד מלכות בית דוד' שנהלקה תחלה, שהוא בחינת 'תקון פגם העצה הנ"ל, בחינת (יחזקאל לז, כב): "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד".

כי 'חלקת מלכות בית דוד', ו'חלקת עצה' - הם בחינה אחת, כמו שכתוב במקום - אחר (לקוטי־הלכות, הושענא־רבא ב, ד).

ועל־כן קורין הפטרה זאת ב'פרשת ויגש', שמדברת מ'התחברות מלכות בית ישראל', כמו שכתוב שם: "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד" וכו' - כי מלכות בית דוד', זה בחינת 'תקון העצה' השלמה, שזהו בחינת מלכות משיח בן דוד'.

כי עקר 'תקון־העצה' בשלמות, שלא תתחלק לשתיים חס־ושלום - זהו בחינת 'התאחדות המלוכה' של דוד

משיח', שלא תתחלק עוד מלכותו לשתיים, בחינת: "ולא יחצו לשתי ממלכות".

ועל־כן נקרא 'משיח' (ישעיה ט, ה): "פלא יועץ", וכתוב (שם יא, ב): "ונהח עליו רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה".

כי עקר התקון, הוא 'תקון־העצה', שהוא עקר 'שלמות־התורה', בשזוכין על־ידי צדיק־אמת, לקבל משם 'עצות־אמתיות', כל אחד ואחד לפי בחינתו, באפן שיוכל "להציל נפשו מני שחת" (על־פי איוב לג, ל), ולזכות על־ידם להצלחה הנצחית.

ועל־זה צריכין להתפלל הרבה להשם - יתברך שיזכה לעצות אמתיות פאלו.

וזהו (בראשית מד, יח): "ויגש אליו יהודה" - הם בחינת 'כלל־ישראל', שנקראים 'יהודים' על־שם 'יהודה' (בראשית־רבה צח, ו).

שהם נגשים אל יוסף, בחינת ה'צדיק־האמת', ושבים בתשובה על מכירתו - שהוא בחינת 'פגם אמונת־חכמים', בחינת 'חלקת־העצה'.

כי 'מכירת יוסף', הוא בחינת 'חלקת מלכות בית דוד', שהוא בחינת 'חלקת־העצה', פמוכן ב'הפטרה של ויגש' שמדברת מזה, כמו שכתוב (יחזקאל לז, כב): "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד", וכנ"ל.

כי 'פרשת ויגש', מדברת מ'תקון מכירת יוסף', שהוא בחינת 'פגם העצה' כנ"ל - ששבים בתשובה, ומפייסים אותו, ומבקשים ממנו: "שימחל להם, ויחזר ויתקנם בעצה שלמה וטובה באמת!"

וְזָהוּ: "וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי, יִדְבַר נָא עֲבָדְךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי". וּפְרַשׁ רַש"י: "יִכְנָסוּ דְבָרֵי בְּאָזְנֶיךָ" - שְׁמִבְקָשִׁים אוֹתוֹ: "שִׁישְׁמַע הַיֵּטֵב, וַיִּכְנָסוּ דְבָרֵינוּ בְּאָזְנוֹ וּבְלִבּוֹ הַיֵּטֵב!" - כִּי "שְׁמִיעָה בְּלִבָּא תֵלִיא" (תְּקוּנַיִיזְהָר צב.).

הֵינּוּ: "שִׁירַחַם עֲלֵינוּ, וַיֵּשִׁים לִבּוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, מִזֶּה נַעֲשֶׂה עִמָּנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיִּתֵּן לָנוּ עֵצָה כְּרֵאוּי, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, בְּאִפְּן שְׁנוּכָל לְהַצִּיל עַצְמָנוּ, כָּל-אֶחָד מִמֶּה שְׁצָרֶיךָ לְהַנְצִיל, שְׁלֹא תֵאבֵד תְּקוּנָתְנוּ חֲלִילָה!"

כִּי זֶה כָּלֵל (מִפּוֹת י): "שְׁפָדְרָךְ שְׂאֵדָם רוֹצֶה לֵילֵךְ, מוֹלִיכִין אוֹתוֹ", וְכִמוֹ שֶׁשׂוֹאֲלִים אֶת הַצַּדִּיק - בֵּן הוּא מְשִׁיב.

וּמִזֶּה בָּאִים כָּל הָעֲצוֹת-הַמְקַלְקְלוֹת, שֶׁנִּדְמָה לוֹ: שֶׁמֵּאת הַשֵּׁם הֵם, אוֹ שֶׁהַצַּדִּיק יַעֲזֵר לוֹ בָּךְ.

וּבַאֲמֹת: הַכֹּל מִמֶּנּוּ בְּעֲצָמוֹ, כִּימוֹ שֶׁפְּתוּב (מִשְׁלֵי יט, ג): "אוֹלֵת אָדָם תִּסְלַף דְרָכּוֹ" וְכוּ', שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (תַּעֲנִית ט.) מִקְרָא זֶה: "עַל הַשְּׁבָטִים שֶׁפָּגְמוּ בְּעֵצָה, כִּנ"ל.

עַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְחוּס עַל-עֲצָמוֹ בְּאֲמֹת - צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד בְּתַחֲנוּנִים רַבִּים, אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְאֶת הַצַּדִּיק-יְאֱמֹת: "שִׁישְׁיִמוּ לָבָם הַיֵּטֵב עַל מִזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִמּוֹ!" - בְּאִפְּן שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ עֵצָה אֲמִתִּית וְנִצְחִית, שֶׁיִּצְלִיחַ עַל-יְדֵיהָ לְנַצַּח בְּאֲמֹת.

וְזָהוּ: "וְאֵל יִחַר אַפֶּךָ בְּעֲבָדְךָ" - הֵינּוּ: שֶׁיִּתְּבַטֵּל כָּל מִינֵי חֲרוֹן-אַף וְדִינִים כִּנ"ל.

שְׁעַל-יְדֵי ה'תְּשׁוּבָה' עַל פְּגָם אָמוּנַת-חַכְמִים, נִתְּבַטְּלִים כָּל מִינֵי

דִּינִים שֶׁהֵם חֲרוֹן-אַף - כִּי נִכְלָלִין בְּבַחֲיִנַת 'קְדָשֵׁי-קְדָשִׁים', שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִמָּתְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

וְכַל-מָה שֶׁנִּמְתָּק הַדִּין בְּיוֹתֵר - נִשְׁלָמָה הָעֵצָה בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁזּוֹכָה בְּכַל-פַּעַם לְעֵצָה שְׁלֵמָה, הַנִּמְשָׁכַת מִ'הַצַּדִּיק-הָאֲמֵת' - שֶׁיּוּכַל לְעַמֵּד עַל-יְדֵיהָ, כִּינָגֵד כָּל מִינֵי 'עֲצוֹת-מְקַלְקְלוֹת' שֶׁהַפְּעַל-דְּבָר מְסַבֵּב בְּלִבּוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל-עֵת.

וְזָהוּ: "כִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה" - 'פָּרְעָה' זֶה בַּחֲיִנַת 'בְּטוֹל וְקַלְקוֹל הָעֵצָה-הַקְּדוּשָׁה', בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי א, כה): "וְתַפְרְעוּ כָּל עֲצָתִי" - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה כָּל 'גְּלוּת-מִצְרַיִם', "שֶׁבּוֹלַל כָּל הַגְּלוּת" (בְּרֵאשִׁית-דְּרָבָה טז, ד).

כִּי "פָּרְעָה עוֹמֵד אֲצֵל הָעֵר"ף" (שְׁעַר-הַפְּסוּקִים וְלְקוּטִי-תוֹרָה, פְּרַשְׁת וַיֵּשֶׁב; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, חֲגֵי-הַמִּצּוֹת פ"א), וְרוֹצֶה לְעַכֵּב הַמַּחֲוִין שְׁלֹא יִרְדּוּ לְמַטָּה, שֶׁיִּתְּנוּ מִהֵם 'עֲצוֹת-טוֹבוֹת' לְהַפִּיר הַבוֹרְאֵי-תִּבְרָךְ עַל-יָדָם, שֶׁזֶהוּ עִקְר סוּד 'גְּלוּת-מִצְרַיִם' [עֵינן בְּפִנּוֹת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים שָׁם), וְהִבּוֹ הַיֵּטֵב].

וְעִקְר הַתְּקוּוֹ: עַל-יְדֵי 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' שֶׁזְכִּינוּ בְּעֵת 'צִיאַת-מִצְרַיִם', שֶׁהוּא "תְּרִי"ג עֵטִין דְּאוֹרֵיתָא" (זֶהָר יִתְרוֹ פב), בַּחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ח, יד): "כִּי עֵצָה וְתוֹשִׁיָה", בַּחֲיִנַת 'תְּקוּוֹ-הָעֵצָה, כִּנ"ל.

וְהָעִקְר הוּא: לְקַבֵּל עֲצוֹת מִהַצַּדִּיק-הָאֲמֵת' - בְּאִפְּן שֶׁיּוּכַל לְעַמֵּד עַל-יָדָם בְּכַל-פַּעַם, כִּינָגֵד קַלְקוֹל וּבְלִבּוֹל הָעֲצוֹת שֶׁל הַפְּטָרָא-אֲחָרָא, שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת 'פָּרְעָה', כִּנ"ל.

וְזָהוּ: "כִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה" - הֵינּוּ: כִּי מִזֶּה שֶׁ'פָּרְעָה', שֶׁהוּא 'קַלְקוֹל-הָעֵצָה',

מתגבר בנבכּליו וערמימיותיו - כּמו־כּן אתה יודע לתן 'עצות' בכל־פעם, להנצל מערמימיותיו, ולשוב ולהתחזק לשאר על עומדו - להתחזק עצמו בה'תורה־הקדושה', שהוא עקר ה'עצה־השלמה'.

וזהו: "כי כמוה פּרעה" - כי "שני ה'כפיי'ן, מורין על הדמיון ממש" (רש"י חגי ב, ג).

הינו: כי זה עקר נפלאות מעשה הצדיק "כי נזרא הוא" (על־פי שמות לד, י) - כי יודע ומחזק כל אדם, כפי מה שהוא, בכל מדרגה שהוא, בכל יום ויום, ב'עצות עמקות אמתיות', שהם מכוּנים ממש כפי 'קלקול־העצה' שרוצה הבעל־דבר להתגבר עליו בתחבולותיו.

על־כּן העקר הוא: 'תקון אמונת חכמים אמתיים', שעצתם בחינת (משלי כ, ה): "מים עמקים עצה בלב איש", שאי־אפשר לקלקל אותם בשום־אפן בעולם.

כי הם עומדים כנגד כל מיני 'קלקול העצה של הסטרא־אחרא', בבחינת (בראשית מד, יח): "כי כמוה פּרעה" כנ"ל.

כי מאד עמקו מחשבותיהם, כי עצתם הוא "עצת ה' אשר לעולם תעמד" (תהלים לג, יא), כי "אתה מרום לעלם ה'" (שם צב, ט).

וכלל הדבר: שכל ה'מחלקת שהיה בין יוסף והשבטים', הוא בחינת 'חלקת מלכות בית־דוד', שנחלק על־ידי 'ירבעם', שבא על־ידי 'עצות־מקלקלות של רחבעם', ששמע ל'עצת הילדים' (מלכים־א יב, יד).

ומכל־שכן 'ירבעם', שנפל לעצות רעות מאד, כמו שכתוב (מלכים־א שם, ח): "ויועץ המלך" וכו'.

וכל־זה נשתלשל: מהמחלקת של השבטים על יוסף.

ועל־כּן 'פרשת ויגש', שמדברת מ'התחברות השבטים עם יוסף' - מפטירין אז (יחזקאל לז, טז): "ואתה קח לך עץ אחד" וכו', שמדבר מ'התחברות מלכות בית ישראל' - "ורועה אחד יהיה לכם, ועבדי דוד מלך עליהם" וכו' (שם שם, כד).

וכל־זה הוא בחינת 'התאחדות־העצה' כנ"ל, בחינת: "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד", וכנ"ל.

ועל־כּן כל ענין התורה הנ"ל (ח"א סא) שמדברת מ'תקון־העצה' - מרמז בפרשה זאת, וכנ"ל.

ועל־כּן מרמז 'תקון־העצה' שלא תתחלק, בפסוק: "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד" - שמדבר מ'תקון ואחדות מלכות בית־דוד' - כי הכל אחד וכנ"ל.

כי עקר 'תקון מלכות בית דוד', יהיה על־ידי 'משיח' שיבא במהרה בימינו, שאז יתקיים (שם שם, כד־כה): "ורועה אחד יהיה לכם למלך וכו', ודוד עבדי נשיא להם לעולם וכו'".

ו'ביאת משיח' יהיה: על־ידי שישוּבו ישראל לאביהם שבשמים, כי "אין הדבר תלוי אלא בתשובה, כמו שכתוב (ישעיה נט, כ): "ובא לציון גואל ולשבי פשע" וכו' (יומא פו:).

"וּנְפֹשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ" (בראשית מד, ל)

ז.

(ח"א קלה)

עקר ה'התקשרות', הוא 'אהבה' - שיאהב את הצדיק אהבה שלמה, כמו שכתוב (בראשית מד, ל): **"וּנְפֹשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ"**, ותרגומו: **"חביבא לה כנפשה"**, וכמו שכתוב (שמואל-א יח, א): **"וּנְפֹשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׂרָה בְּנַפְשׁ דָּוִד"**.

וְאֶהְבֶּתוּ אֶת הַצְּדִיק, יְהִיָּה יוֹתֵר מֵאֲהַבַת נָשִׁים, כמו שכתוב (שמואל-ב א, כו): **"נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּ לִּי מֵאֲהַבַת נָשִׁים"**.

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף" (בראשית מה, ג)

ח.

(ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני, בסוף)

אַחֲרֵיכֵן אָמְרָה לָהּ הָאֵמֶת: "אֲנִי אֲנִי הִיא!" - והודיעה לה: **"שגם החתן שלה בן הבערגער, הוא גם בן בכאן!"** וכו' - והיתה ה'חתנה' וה'שמחה' בשלמות, והמלוכה והקיסרית קבלו הזוג הזה, ומלכו בכבה.

ט.

(ספורי-מעשיות, מעשה יא מבן-המלך)

ובן-השפחה שנתחלפו, בסוף)

עָנָה וְאָמַר ה'בן-מלך האמת' שנעשה עתה מלך, אל 'בן-השפחה האמת': "עתה אני מבין, שאני בן-המלך באמת, ואתה בן השפחה באמת!"

י.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה, בסוף)

אַחֲרֵיכֵן בָּא אֲלֵיהֶם הַגָּבוֹר, וְהוֹצִיא אוֹתָם: (מן התפירות והקברים) וְאָמַר לָהֶם: בּוֹאוּ עִמָּי! כִּי עָתָה אֵינְכֶם צְרִיכִים לְהַתִּירָא עוֹד מִן הַגָּבוֹר, (שְׁהִיָּו כָּל 'בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת מִתִּירָאִים מִמֶּנּוּ), כִּי 'אֲנִי אֲנִי הוּא הַגָּבוֹר'!

"וַעֲתָה אֵל תַּעֲצֹבו" (בראשית מה, ה)

- לְהַתְּרַחֵק מ'עֲצוֹבוֹת' וְלִהְיוֹת ב'שְׂמֵחָה' -

"וַעֲתָה אֵל תַּעֲצֹבו" - שמאחר שזוכים להתמקד יחד אל הצדיק-האמת, בחינת 'יוסף' - בודאי אין להתעצב עוד, רק צריכין לשמח הרבה וכו' (לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, מב)

"גם ראוי לכם לשמח בי - מה שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה!" (שיחות-ה'רן קעז)

יא.

(ח"א כה, ה)

כְּדֵי לְהַכְנִיעַ ה'קלפה' המסבבת שבכל מדרגה, צריך שיעזר 'שמחה של מצוה' על-עצמו.

הִנְנוּ: 'שִׂשְׂמֹח', עַל-יְדֵי שִׁזְכַּר שְׂזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לְצְדִיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְעַל-יְדֵי ה'שְׂמֵחָה' זו - הוּא מְשַׁבֵּר ה'קלפה', וְנִכְנָס לְמִדְרַגָּה שְׁנִיָּה.

יב.

(ח"א פט)

כָּל מֵה שֶׁחָסַר לְאָדָם בְּרוּחָנִי וּבְגִשְׁמִי, הַחֲסָרוֹן הוּא בְּהַשְׂכִּינָה. אֵךְ כְּשִׂידַע זֹאת, בּוֹדָאִי יְהִיָּה לוֹ צַעַר גָּדוֹל וְעֲצוֹבוֹת, וְלֹא יוּכַל לְעַבֵּד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה.

לְכֵךְ צָרִיךְ לְהַשִּׁיב לְעֲצֻמוֹ: "מֵה אֲנִי וּמֵה חַיִּי כִּי הַמֶּלֶךְ בְּעֲצֻמוֹ מְסַפֵּר לִי

החסרון שלו, וכי יש פבוד גדול מזה!" - מתוך כך בא לשמחה גדולה, ונתחדשו המחין שלו.

יג.

(ח"א קנה)

'עצבות' הוא מדה רעה מאד. ומה שהאדם אינו נוסע להצדיק, הוא מחמת 'עצבות' ו'כבודות'. וכן מה שאינו מתפלל פראוי, הוא מחמת 'עצבות' ו'עצלות'. הינו מחמת 'חסרון-אמונה'.

כי בודאי אם היה לו אמונה-שלמה, והיה מאמין: "שהשם-יתברך עומד עליו! ושומע כל דבור ודבור שיוצא מפיו! ומאזין לקול תפלתו!" - בודאי לא היה לו שום 'עצבות' ו'עצלות' ו'כבודות' בתפלתו, ובודאי היה מתפלל פראוי.

אך עקר 'בלבול התפלה' בא, מחמת 'חסרון-אמונה', ועל-כן נופל עליו 'עצלות' ו'עצבות', ומבלבל את תפלתו. כי עקר ה'עצבות' וה'עצלות', הוא מחמת 'חסרון-אמונה'.

כמו למשל: כשמניחין 'חטה' בארץ טובה - אזי הוא גדל וצומח יפה, ואינו מזיק לו שום רוח ולא זיקים ורעמים, וזה מחמת שיש 'פח הצומח' ו'כח הגודל', על-כן אינו מזיק לו שום דבר.

אבל כשנותנין ה'חטה' בארץ שאינה טובה לזריעה - אזי הוא נרקב בארץ, מחמת שאין לו 'פח הצומח' ו'כח הגודל' וכו'.

ועל-כן פשיש לו אמונה, שהיא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח' - אזי: אין מזיק לו שום דבר! ואינו ירא משום

אדם ושום דבר! ומתפלל בחיות פראוי! ונוסע להצדיק! - כי אינו מתירא ומתפחד משום ענין שבעולם.

אבל פשיש 'חסרון באמונה' - אזי אין לו 'פח הגודל' ו'כח הצומח' - ואזי הוא נרקב ממש, כמו החטה הנ"ל, ועל-כן יש לו 'עצבות' ו'עצלות' ו'כבודות', והוא נרקב ממש.

יד.

(ח"א קפט)

צריך לזהר מאד מ'עצבות' ו'עצלות'! - כי עקר 'נשיכת הנחש' הוא 'עצבות' ו'עצלות', בבחינת (ישעיה סה, כה): "ונחש עפר לחמו" - 'עפר' היא בחינת 'עצבות' ו'עצלות', שהם באים מ'יסוד-העפר' (שערי-קדשה ח"א שער ב).

טו.

(ח"ב כג)

בענין ה'שמחה'! - על-פי משל: שלפעמים כשבני-אדם שמחים ומרקדים, אזי חוטפים איש אחד מבחוץ, שהוא בעצבות ומרה-שחרה, ומכניסים אותו בעל-כרחו לתוך מחול המרקדים, ומכריחים אותו שיהיה שמח עמהם גם-כן.

כן יש בענין השמחה! - כי כשאדם שמח, אזי המרה שחרה ויסורים נסתלקים מן הצד. אבל מעלה יתרה: להתאמץ לרדף אחר המרה-שחרה ודוקא, להכניס אותה גם-כן בתוך השמחה, באפן שהמרה-שחרה בעצמה תתהפך לשמחה - שיהפך המרה-שחרה וכל היסורין, לשמחה!

בדרך הבא לתוך השמחה - שאז מגדל השמחה והחדוה מהפך כל

הדאגות והעצבות והמרה-שחרות שלו לשמחה! - נמצא: שחוטף המרה-שחרה, ומכניס אותה בעל-פחה לתוך השמחה, כמשל הנ"ל.

וזה בחינת (ישעיה לז, ו): "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" - שה'גון' ואנחה' שהם הסטרא-אחרא, שאינם רוצים להיות מרכבה אל הקדשה - בורחים ונסים מן השמחה!

כי בעת השמחה, דרך היגון-ואנחה לעמד מן הצד הנ"ל. אבל צריך לרדף אחריהם דיקא, ולהשיגם ולהגיעם, להכניס אותם דיקא לתוך השמחה הנ"ל.

וזהו: "ששון ושמחה ישיגו" וכו' - שה'ששון-ושמחה' ישיגו ויתפסו את היגון-ואנחה' שנסים ובורחים מן השמחה, להכניס אותם בעל-פחה לתוך השמחה, הנ"ל.

טז.

(ח"ב כד; שיחות-הר"ן מא)

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה-שחרה בכל כחו.

וכל ה'חולאת' הבאין על האדם, כלם באין רק מ'קלקול-השמחה'! - כי יש עשרה מיני נגינה' שהם בחינת 'שמחה', והם באין בתוך 'עשרה מיני דפיקין' ומחייך אותן.

וכשיש קלקול ופגם בה'שמחה', בה'יו"ד מיני נגינה' - על-ידי-זה באין 'חולאת' מן ה'יו"ד מיני דפיקין' שנתקלקלן על-ידי-זה.

וגם 'חכמי-הרופאים' האריכו בזה: "שכל ה'חולאת' על-ידי מרה-שחרה ועצבות!" וה'שמחה' הוא רפואה גדולה!

ולעיתים תתגדל ה'שמחה' מאד וכו'. ובשביל-זה נקראין השמחה והרקודין: 'חולה' (עין בפנים) - כי הם 'תקון'-החולאת'.

והכלל: שצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אף שמח תמיד.

כי טבע האדם למשך עצמו למרה-שחרה ועצבות, מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים.

על-כן צריך להכריח עצמו בכח גדול, להיות בשמחה תמיד, ולשמח עצמו בכל אשר יוכל, ואפלו ב'מלי-דשטותא'.

אף שגם 'לב-נשבר' הוא טוב מאד - עם-כל-זה הוא רק באיזו שעה! - וראוי לקבע לו 'איזה שעה' ביום, לשבר לבו ולפרש שיחתו לפניו יתברך! - אבל כל היום פלו, צריך להיות בשמחה!

יז.

(שיחות-הר"ן כ)

ענה ואמר: כפי הנראה: שאי-אפשר לבוא לשמחה, בייאם על-ידי עניני 'שטות', לעשות עצמו פשוטה, ולעשות עניני צחוק ושטות!

[לקוטי-הלכות, נפילת-אפים ד, ה: ועקר השמחה אי-אפשר להיות, בייאם על-ידי 'מילי-דשטותא', כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה-הלשון: "ס'האט א פנים, אז מקען מער נישט פרייליך זיין, נאר מיט נאריש מאכן זיך"!].

יח.

(שיחות-ה'ר"ן מג)

על-ידי 'מרה-שחורה' ועצבות, אינם יודעים משמו.

ואמר בדרך צחות: שה'מת' כששואלין אותו שיאמר שמו, הוא שוכח את שמו! - כמובא (מדרש חבוט-הקבר ב, מובא בר'אשית-הקמה' שער-היראה פי"ב; שער-הגלגולים פכ"ג). וזה מחמת שהמת הוא בעצבות ו'מרה-שחורה' מאד, על-כן אינו יודע משמו.

והכלל: שצריך לזהר מאד מאד להיות בשמחה תמיד. ואפלו אם הוא כמו שהוא, דהינו שהוא חסוֹשֶׁלום רחוק מאד מהשם-יתברך - אף-על-פי-כן יש לו לשמח מאד שלא עשהו גוי וכו'.

יט.

(ח"ב מח)

ישמח מאד, ויחזק עצמו בשמחה תמיד, כי עצבות מזיק מאד מאד.

ודע: שתכף כשאדם רוצה לכנס בעבודתו יתברך, אזי תכף היא עברה גדולה כשיש לו 'עצבות' חסוֹשֶׁלום, כי "עצבות היא סטרא-אחרא" (זהר נח עא), והשם יתברך שונא אותה וכו'.

והעקר להיות בשמחה תמיד, וישמח עצמו בכל מה שיוכל, ואפלו על-ידי מלי-דשטותא, לעשות עצמו כשזוטה, ולעשות עניני שטות וצחוק, או קפיצות ורקודים, כדי לבוא לשמחה, שהוא דבר גדול מאד.

כ.

(שיחות-ה'ר"ן קעז)

חזק אחד להיות בשמחה! - ואמר: "שראי לו לשמח בהשם-יתברך!" - ואף-על-פי שאין אתם יודעים מגדלת השם-יתברך, ראוי לכם לסמוך עלי, כי אני יודע מגדלתו יתברך!

"גם ראוי לכם לשמח בי, מה שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה!"

גם חזק אחד: "שישמח עצמו אפלו בעסקי הל'" - ואמר לו: "בודאי כן הוא, שבתחלה צריכין לשמח עצמו במלי-דעלמא בכל מה שיכולין! ואחר-כך באין לשמחה אמיתית!"

כא.

(חיי-מוהר"ן תקצג)

המרה-שחורה והעצבות, מתגבר על האדם יותר מן הכל! - וקשה לשברה יותר מכל המדות! - ומזקת להאדם מאד יותר מהכל! - וכל עקר התרחקות כל אדם מהשם-יתברך, היא רק מחמת עצבות ומרה-שחורה!

על-כן צריכין לראות לשמח עצמו בכל הפחות, בכל מה דאפשר, אפלו בעת שצר להאדם ודחוק לו מאד בנשמיות וברוחניות, הן בפרנסת-הנפש, הן בפרנסת-הגוף - אף-על-פי-כן צריך לראות: "לבטח בהשם תמיד, שסוף כל סוף לא יעזב אותו לנצח חלילה!" - ולשמח עצמו בכל מה דאפשר!

מכל-שכן כשהשם-יתברך מרחיב לו בעת צרתו ודחקו קצת, ויש לו איזה ניהא בעלמא - בודאי צריך להיות בשמחה תמיד ולהגדיל השמחה ביותר.

כב.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב לז)

ואחר-כך נזכרתי: שעבר יום 'חמשה-
עשר-בשבת' בלי שמחה
פראוי, והתחלתי לשמח עצמי, והיה שם רבי
ישעיה מטשערקאס אחד מאנשי-שלומנו,
והטפתי אותו לתוך השמחה, ורקדתי עמו
בעל-כרחו.

ובתחלה לא היה מרצה כלל - אבל אני
הכרחתי אותו הרבה, ולא היה
יכול לשנות רצוני - ועל-ידי-זה נמשך עליו
שמחה אחר-כך באמת - וכמבאר אצלנו מזה
(ח"ב כג): "שמתחלה צריכין להכריח עצמו
לשמחה, ואחר-כך בא השמחה באמת!"

ואלו מעט הרקודין והשמחה באותו
הפילה, היה יקר בעיני מאד מפז
ומפנינים! - כי נתאשתי מלשמח באותו
העת, כי כבר נרדמתי!

והשם היה בעזרי לבוא לשמחה אז,
שהוא אצלי דבר גדול - כי כל זמן
שאני זוכה להיות בשמחה, אפלו בחל,
הוא אצלי יקר מאד, ומצוה גדולה!

כי רבנו ז"ל הזהירני מאד מאד: "להיות
אך שמח תמיד! ולהכריח עצמנו בכל
הכחות להיות בשמחה תמיד! והעקר
לשמח את-עצמו על-ידי 'מלי-דשטותא'
דיקא וכו'.

ועל-ידי השמחה הזאת הנ"ל, על-ידי-זה
זכינו לשמח אחר-כך גם בשבת-
קדש וכו'.

כג.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, מב)

"ועתה אל תעצבו" (בראשית מה, ה) -
שמאחר שזוכים להתקבץ יחד

אל הצדיק-האמת, בחינת 'יוסף' - בודאי
אין להתעצב עוד, רק צריכין לשמח הרבה,
בבחינת (משלי כט, ב): "ברבות צדיקים ישמח
העם".

כי כל מי שבא אל הצדיק בתוך כלל
הקבוץ, הוא בכלל צדיק, כי "עמו כלם
צדיקים" (ישעיה ס, כא) - שאצלם מקור
השמחה, בחינת (תהלים צז, יב): "שמחו
צדיקים בה", "רננו צדיקים בה" (שם לג, א).

רק מחמת מרירות הגלות בכלל ובפרט -
נעלם בחינת צדיק שיש אצל כל אחד.

אבל תכף בשמתקבצים אל הצדיק שהוא
"איש אשר רוח בו" (בראשית מא, לח
אצל 'יוסף-הצדיק' - במדבר כז, יח) - מאיר בחינת
נקדת צדיק שיש אצל כל אחד.

ועל-ידי-זה נתרבה ה'שמחה', בבחינת
(משלי יג, ט): "אור צדיקים
ישמח" (וכמו שמבאר בהתורה "חדי רבי שמעון"
בסימן סא על פסוק זה).

ועל-כן אז "ותחי רוח יעקב אביהם"
(בראשית מה, כז), בחינת 'חיות
ושמחה', וכמו שכתוב שם (פסוק כח): "רב
עוד יוסף בני חי", ופרש רש"י: "רב לי עוד
שמחה וחדוה" וכו'.

כד.

(ספר-המדות - עניני 'שמחה' ו'הרחקת העצבות')

[א] על-ידי רנה של שמחה, תהיה בר-דעת
(דעת לב).

[ב] על-ידי הצער והעצבות, בא מריבה
בעולם. ועל-ידי השמחה, בא שלום בעולם
(מריבה ח"ב יג; עצבות ח"ב ג).

[ג] השמחה תמידית, מסגל להצלחה (ממון
מז).

[ד] מי שיש לו עצבות, יסתכל על הצדיקים, ויבא לו שמחה בלב (עצבות ו).

[ה] על-ידי עצבות, אדם נחלש (עצבות ח).

[ו] על-ידי עצבות, הקדוש-ברוך-הוא אין עמו (עצבות יד).

[ז] על-ידי עצבות, רואה קרי (עצבות טו).

[ח] עצבות, בא על-ידי פעם (עצבות טז).

[ט] מי שאין לו עצבות, והוא תמיד בשמחה, בודאי יתנשא (עצבות כ).

[י] קרבת הצדיקים, משמח את הלב (עצבות כו).

[יא] אנדה, משמח את האדם (עצבות לו).

[יב] על-ידי קלקול השמחה, בא חלאים עָלוּ (עצבות ח"ב ד).

[יג] סגלה להסיר העצבות, על-ידי הרחמנות (עצבות ח"ב ה).

[יד] כשאדם עושה מצוה בשמחה, זה סימן שלבו שלם לאלקיו (שמחה א).

[טו] מחמת שמחה, נפתח הלב (שמחה ב).

[טז] השמחה של מצוה, היא מעז לאדם (שמחה ה).

[יז] על-ידי 'עצות-טובות' שתתן, תזכה לשמחה (שמחה ז).

[יח] על-ידי הרקודין והתנועות שאתה עושה בגוה, נתעורר לך שמחה (שמחה ח).

[יט] על-ידי פונות הלב, בא שמחה (שמחה יב).

[כ] על-ידי זמר, תבא לידי שמחה והתלהבות (שמחה יד).

[כא] כשתשמח את הצדיק, תוכל לעבד את השם-יתברך בשמחה (שמחה טו).

[כב] מי שמפרסם את הצדיק, זוכה לשמחה (שמחה טז).

[כג] על-ידי בטחון, בא שמחה (שמחה יז).

[כד] על-ידי שמחה, תפיסת המוח נתגדל (שמחה כא).

[כה] השמחה, היא סימן שהוא: "זרע ברוך ה'" (ישעיה סא, ט). (שמחה כב).

[כו] על-ידי שמחה של מצוה, הקדוש ברוך הוא מסוכך עליו (שמחה כד).

[כז] על-ידי שמחה, נתגלה כבודו של אדם, גם יזכה לדעת (שמחה כז).

[כח] מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח (שמחה ח"ב א).

[כט] על-ידי שמחה, תבא תפלתך בהיכל מלך (תפלה ע).

"פי פי המדבר אליכם" (בראשית מה, יב)

"בלשון הקדש" (רש"י; בראשית-רבה צג, י)

כה.

(ח"א יט, ג)

'יוסף', על-ידי שהיה לו 'שלמות לשון-הקדש', כמו שכתוב (בראשית מה, יב): **"פי פי המדבר אליכם"** - **"בלשון הקדש"** (רש"י; בראשית-רבה צג, י; תרגום-יונתן) - על-כן כתוב בו (שם מא, לח): **"הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"**.

"רוח אלקים" - הינו 'תקון-הברית', בבחינת (יהושע ב, יא - שאמרה 'רחב הזונה'): **"ולא קמה עוד 'רוח' באיש"**, כמו שדרשו [על-זה] רז"ל (זבחים קטז: - שאפילו 'רחב

הזונה, אחר שזנתה כל המ' שנה שהיו ישראל במדבר, נתגירה כשיצאו ממצרים).

כי ב'לשון-הקדש' תלוי 'תקון-הברית' וכו'. הינו: 'תקון-הברית' ו'שלמות לשון-הקדש' תלויים זה בזה.

נו.

(ח"א לד, ח)

וזהו כשנולד 'יוסף-הצדיק', אמרה ר'חל' (בראשית ל, כג): **"אסף אלקים את הרפתי"** - כי כשנתגלה ה'נקדה' ששם 'אהבה הקדושה' - אזי נתבטל ה'חרפות', הינו ערלת לב, הינו 'אהבות רעות'.

וזה שכתוב אצל 'יוסף' (שם מה, יב): **"כי פי המדבר אליכם", ופרש רש"י: "כפי כן לבי"**.

הינו: **שהאיר ה'נקדה' שלו ב'א"ו' שלו - שהאיר "פי ידבר חכמות" (תהלים מט, ד - בחינת יו"ד, ה'נקדה, ה'פה), ב"הגות לבי תבונות" (שם - בחינת ו"ו, ה'לב), וכתוב בו (שם נ כא): "וידבר על לבם", פרש רש"י: "דברים המתישבין על הלב" - הינו: שהאיר ה'נקדה כלליות' שלו, ב'לב כל ישראל'.**

נמצא: שעל-ידי 'שלוש בחינות אלו' - הינו: א) 'התקשרות הצדיקים' - והם יאירו בו, כי הם ה'נקדה כלליות ישראל', ויעוררו את לבו. ב) וגם על-ידי 'שידבר עם חברו' - יכול גם-כן כל אחד ואחד להאיר ולעורר לב חברו. ג) וגם על-ידי 'עצמו, שמדבר בינו לבין קונו' - יכול גם-כן לעורר את לבו, על-ידי "פי ידבר חכמות", ויסיר ממנו ערלת לב'.

נז.

(ת"י-מוהר"ן, השמטות בסוף הספר - נדפס בסוף ספורי-מעשיות דפוס ראשון שנת תקע"ה)

אמרו רז"ל (מגלה יח): "מלי בסלע, משתוקא בתרי".

וזהו מי שאינו יכול לדבר פראוי כמו שצריכין לדבר בקדשה ובטהרה - ואז שתיקותו יפה מדבורו.

אבל מי שיכול לדבר בתקונו - בודאי דבורו שוה שני סלעים.

וזה בחינת 'יוסף' - כי 'יוסף' זכה ל"מלכות שנקרא פה" (תקוני-זוהר יז, פתח-אליהו). הינו: כי 'יוסף' הוא בבחינת דבור בקדשה בשלמות. ועל-כן זכה יוסף לפתח חלומות, כי "כל החלומות הולכין אחר הפה" (ברכות נה: וכו').

ועל-כן אמר יוסף (בראשית מה, יב): "כי פי המדבר אליכם" - כי הוא זכה לדבור בשלמות פנ"ל.

וזהו שאמרו רז"ל (שבת י: מגלה טז): **"על משקל שני סלעים מילת, נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים"**.

"משקל שני סלעים מילת" - הינו בחינת "מלי", בחינת דבורים "ששנים שני סלעים" - על-ידי-זה נתקנאו בו אחיו וירדו למצרים' - כי "עקר גלות-מצרים' היה, לתקן פגם הדבור, שפגמו בו דוד הפלגה שקלקלו ב'דבור' ואמרו (בראשית יא, ג): 'הבה נלבנה לבנים'" (שערי-הכנרת פסח).

יכול לילך במרוצה, רק 'פסיעות-קטנות',
וצריכין לחזק אותו.

כך כשאדם מתחיל בשבת לילך ב'דרכי
השם-יתברך' - צריך עוד 'סעד'
לתמוכו, זה 'סעד' הזה הוא בחינת 'אמת' וכו',
בחינת 'דגל שלישי' וכו'.

אך עדין צריכין לברך ה'ש"ש רגלים',
ולתן פח בהם, כדי שיוכלו לילך היטב
- והוא: על-ידי 'צדקה' שעושה בשבת! -
הינו: שנותן לאדם על שבת! או שמאכסן
עני על שלהנו!

זה 'צדקה' נותן פח לבחינת 'רגליך',
שנאמר (תהלים פה, יד): "צדק
לפניו יהלך" - שה'צדקה' עושה לו 'הליכה'
וכו'. (ועין-שם הפרוש בזה בהזמר 'כל מקדש' לליל-
שבת: "פוסעים בו פסיעה-קטנה" וכו'. ועין עוד בתורה
ח"א פה).

ל.

(ח"א רכו)

בשבת נשלים האור, בבחינת (ברכות מג:):
"פסיעה-גסה נוטלת מאור עיניו
וכו', ומתדרא לה בקדושא דבי שמשא" -
פי בשבת' הוא בחינת 'תקון-הראות'
בשלמות. בבחינת (זמר 'כל מקדש' לליל-שבת):
"פוסעים בו פסיעה-קטנה".

לא.

(ח"א רעו)

'אכילת-שבת', אינה בשביל שביעה
כלל, רק "בגין דיתברכון
בלהו שתא יומין" (זמר ותרנו פת). - פי
מ'אכילת-שבת' נשפעין ונתברכין כל ששת
הימים.

"אל תרגזו בדרך" (בראשית מה, כד)
- ענין 'פסיעה גסה' - וענין האסור
לפסע 'פסיעה-גסה' בשבת-קדש -

"אל תתעסקו בדבר הלכה, שלא תרגז עליכם
הדרך. דבר-אחר: אל תפסיעו פסיעה-גסה"
(רש"י; תענית י: בראשית-דברה צד, ב)

כח.

(ספר-המדות, דעת ח"ב טו; דרך ח"ב ז)

ה'פסיעה-גסה', מבלבלת את
המחשבה מלעין.

[הרב מטשעהרין צין ל'מדרש' הנ"ל, בראשית-
רבה צד, ב: "אל תרגזו בדרך - אל תפסיעו פסיעה-גסה,
ואל תעמידו עצמכם מדברי-תורה".

וגם צין ל'מתנות-כהנה' שם: "ואל תעמידו וכו', אל
תפסקו מדברי-הלכה". - פרושו (מספר-המדות עם מראי-
קקומות השלם): אל תפסיעו פסיעה-גסה, בכדי שלא
תבלבל מחשבתכם מלעין, ועל-ידי-זה לא תפסקו
מדברי-הלכה].

כט.

(ח"א פו)

הנה ידוע (זמר תרומה קלה): "פי בימי-החל
הוא 'שליטת-החיצונים', וערב-
שבת-קדש בין-השמשות אין להם שליטה
כלל".

ועקר שליטה שלהן בימי-החל, הוא
בבחינת 'רגליך' - שאין מניחין
לאדם לילך ב'דרכי השם-יתברך' וכו'.

ובשבת-קדש, חוזרין להם פח
ההליכה, כמו שפתיב
(ישעיה נח, יג): "אם תשיב משבת רגלך" -
שבשבת-קדש יכול לילך ב'דרכי השם-
יתברך'.

אך למשל: תינוק כשמתחיל לילך, עדין
צריך סעד לתמוכו, ואף-על-פי-כן אינו

כי עקר השביעה בשבת - כי "סומא אין לו שבע" (יומא עד:), ו"פסיעה-גפה נוטלת מאור עיניו של אדם, ומתהדר לה בקדושא דבי-שמשי" (ברכות מג:). נמצא: שעקר שלמות מאור-עינים הוא בשבת - ועל-כן אז השביעה, כי השביעה על-ידי 'ראית עינים'.

וזה (זמר 'כל מקדש' לליל-שבת): "פוסעים בו פסיעה-קטנה, סועדים בו לברך שלש פעמים".

הינו: שבשבת פוסעים 'פסיעה-קטנה' - שעל-ידי-זה ה'מאור-עינים' בשלמות, שעל-ידי-זה השביעה.

ועל-כן מה ש"סועדים בו שלש פעמים" - הוא רק "לברך" - דהינו: "בגין דיתברכון כל שתא יומין" כנ"ל. אבל בשביל שבת עצמו, לא היה צריך לאכל כל-כך שלש פעמים - כי בשבת השביעה'. והוא רק "לברך".

לב.

(ח"א רעז)

ודע: שעקר כבוד שבת, היא ה'אכילה', כמו שכתוב (שמות טז, כה): "אכלוהו היום" - כי 'אכילת שבת' יקרה מאד, כי הוא כלו אלקות, כלו קדש. ועל-כן מצוה גדולה להרבות בסעודת-שבת.

והוא תקון ל'חלול-שבת' - כי מ'חלול-שבת' אי-אפשר לזהר, כי בקל אפשר להכשל ב'חלול-שבת' חסו-שלום. והתקון הוא: על-ידי ה'אכילה של שבת'.

כי 'חלול-שבת' הוא בחינות 'חלל', בחינת 'הסתלקות' וכו', בחינות: "כי ימצא חלל באדמה" (דברים כא, א).

ו"מי שמתה אשתו ראשונה, פסיעותיו מתקצרות" (סנהדרין כב.), ו'שבת' היא בחינת 'אשתו ראשונה', כמו שאמרו רז"ל (בראשית-רבה יא, ח): "שאמרה שבת לפני הקדוש-ברוך-הוא: 'לכל נתת בן-זוג ולי לא נתת!' - והשיבה השם-יתברך: 'שכנסת-ישראל הוא בן-זוג שלך!'".

נמצא: ש'חלול-שבת' הוא בחינות 'פסיעות קצרות', בחינות "פסיעותיו מתקצרות" כנ"ל.

והנה מצינו להפך: שאדרבא רז"ל אסרו (שבת קיג:): "לפסע בשבת פסיעה-גסה", וצריך דוקא לפסע פסיעה קטנה!?

אך דע: כי ב'חל' כשעושין מצוה וכו' - יש מקומות שהסטרא-אחרא יונקת מהם, והן ה'רגלין של המצוה' וכו'.

וב'שבת' - עולין ה'רגלין' מן הקלפות, בבחינות (ישעיה נח, יג): "אם תשיב משבת רגלך" - שבשבת משיבין ה'רגלין של מצוה' אל הקדשה, ואזי מתחלת לילך לפני השם-יתברך.

והנה: בודאי בתחלת ההליכה, אינה יכולה לעשות 'דרך-כבושה', רק הוא עדין 'שביל-דקיק', 'פעמי-הרגלין'!

אך הוא כמשל התינוק כשמתחיל לילך: שבתחלה אינו יכול להלך יפה - וכשעושה איזה דבר קטן, או מדבר איזה דבור, אף שאינו חכמה כלל, עם-כל-זה, האב מחמת גדל אהבתו ושעשועיו עם בנו, הוא עושה מ'פעמי-רגלין' - 'דרך'! - והוא מחבב הדרך, ומגדילו ומרחיבו ועושה מזה דבר גדול.

כמו־כן השם־יתברך: כְּשֶׁהִמְצִיחַ מִתְחַלֵּת לֵילָךְ, או כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה 'דְּרֹד־חֲדָשׁ' לְהִשְׁמִית־בָּרֶךְ, אִף שְׁבִתְחַלֶּה הוּא 'שְׁבִיל־דְקִיק', עִם־כָּל־זֶה מַחֲמַת גְּדֹל שְׁעִשׂוּעֵיו יִתְבָּרֵךְ מִזֶּה, הוּא עוֹשֶׂה מ'פְּעַמֵּי־רַגְלָיו' - 'דְּרֹד־כְּבוֹשָׁה' וְכוּ'.

וְכִלְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת־שַׁבָּת', שְׁמִשָּׁם מְקַבְּלִין 'בַּח הַרְגְּלִין' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינּוֹת (זָמַר 'כָּל מְקַדָּשׁ לְלִיל־שַׁבָּת): "פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעַה־קֶטְנָה, סוֹעְדִים בּוֹ לְבָרֶךְ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים". הִינּוּ: "שְׁבִשְׁבַת פּוֹסְעִים פְּסִיעַה־קֶטְנָה".

וְהוּא תְמוּנָה לְכַאוֹרָה: כִּי הֲלֹא אֲדַרְבָּה, "מִי שְׁמַתָּה אֲשֶׁתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה פְּסִיעוֹתָיו מִתְקַצְרוֹת", וְ'שַׁבָּת' הוּא בְּחִינּוֹת אֲשֶׁתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה 'כַּנֹּל' - וְהִיא רְאוּי שִׁיחֶיהָ בּוֹ פְּסִיעוֹת־גְּדוֹלוֹת וְרַחְבּוֹת!?

אָדָּה: "סוֹעְדִים בּוֹ לְבָרֶךְ" וְכוּ' - הִינּוּ: 'שְׂאוּכָלִים סְעֵדַת־שַׁבָּת!' - וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּאֵמַת נִתְתַקְנִין ה'פְּסִיעוֹת־קֶטְנוֹת', וְנִתְרַחֲבִין וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'דְּרֹד־כְּבוֹשָׁה'.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת־שַׁבָּת' - נִתְתַקֵּן 'חֲלוּל־שַׁבָּת', שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת 'פְּסִיעוֹת־קֶצְרוֹת' - כִּי עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת־שַׁבָּת', נַעֲשֶׂה מ'פְּסִיעוֹת־קֶצְרוֹת' - 'רַחְבּוֹת' - וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'דְּרֹד־כְּבוֹשָׁה', כַּנֹּל.

"בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים", בְּחִינַת 'שְׁמִחָה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים טז, יא): "שִׁבְעַ שְׁמִחוֹת אֶת פְּנֵיךְ". וְכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב" - זֶה בְּחִינַת 'שְׁמִחָה'. - וַיֵּשׁ 'פָּנִים דְּסִטְרָא־אַחֲרָא' וְכוּ'.

לד.

(ח"א עח)

'רוּח־הַקֹּדֶשׁ' הוּא בְּחִינּוֹת 'מַלְכוּת' וְכוּ', וּבְחִינַת 'תְּחִיָּה' גַם־כֵּן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב" - "שְׁשֵׁרְתָה עָלָיו רוּח־הַקֹּדֶשׁ" (תַּנְחוּמָא וַיֵּשֶׁב ב.). וְזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁל 'מְשִׁיחַ' וְכוּ'.

"אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעִלְךָ גַם עִלָּה" (בְּרֵאשִׁית מו, ד)
- עֲנִין 'יְרִידָה תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה' -

לה.

(ח"א כב, יא)

'יְרִידָה' הִיא 'תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עֲבוּדָה־זָרָה ד): "כֹּל הָיָה דוֹד רְאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה וְכוּ'; לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל רְאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה" - אֲלָא שְׁנַתֵּן הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ לָהֶם 'מְכַשׁוּל' לְטוֹבַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם (ה): "לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה".

וְזֶה (שַׁבָּת קִיט; קכ. חֲגִיגָה יד. גִּיטִין מג. עַל יִשְׁעֵיהָ ג, ו): "וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדְךָ - אֵלֶי דְּבַר־תּוֹרָה, שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם אֲלָא אִם־כֵּן נִכְשַׁל בָּהֶם" וְכוּ' - כִּי 'לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא', צָרִיךְ 'יְרִידָה' תַּחֲלָה, שֶׁהִיא ה'מְכַשׁוּל'.

וְזֶה (יִרְמְיָה ג, ט): "בֵּינִים הֵהוּא יִבְקֹשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ" - כִּי לְעֵתִיד יִהְיֶה כְּלוֹ

"וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (בְּרֵאשִׁית מו, כז)

לג.

(ח"א כג, א)

יֵשׁ 'פָּנִים־דְּקֹדֶשׁה', שֶׁהֵם 'אֲנְפִין־נְהוּרִין', בְּחִינַת 'חַיִּים', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (מְשָׁלִי טז, טו):

תשובה, ועל־ידי התשובה "זדונות נעשין זכיות" (יומא פו:), ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה. ועל־כן יבקשו אז העונות - כי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל: איך לוקחין עוד איזה עון, כדי לעשות מפננו תורה!

וזהו: "ואיננו" - פי יהיו כל העונות נכללין ב'אין', הינו: ב'אין־סוף', ששם העונות נתהפכין ל'זכיות' על־ידי התשובה, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל.

וזה (הושע יד, ב): "שובה ישראל וכו', פי כשלת בעונך" - הינו: על־ידי התשובה, יהיה נעשה מה'עברות' - בחינת מבשלה, שהוא התורה, פנ"ל.

לו.

(ח"ב יב)

ויש שנפילתו גדולה מאד מאד רחמנא לצלן, שגופל לספקות והרהורים, ומחרהר אחר השם־יתברך, אה־על־פי־כן הנפילה והירידה היא תכלית העליה וכו'.

ועל־כן בשאדם נופל חס־ושלום לבחינת מקומות־המטנפים, ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים.

ואזי מתחיל להסתפל על עצמו, ורואה שרחוק מאד מפבודו יתברך, ושואל ומבקש: "איה מקום פבודי!" (קדשת מוסף לשבת; זהר־הקדוש) - מאחר שרואה בעצמו שרחוק מפבודו יתברך, מאחר שנפל למקומות פאלו רחמנא־לצלן.

זה זה עקר תקונו ועליתו, בבחינת ירידה תכלית העליה המובא בספרים וכו'.

לז.

(שיחות־הר"ן פו)

ה'פריסטאקעס' (פזוז וכרכור) שעושין בשעת דקוידין - זה בחינת (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלך".

פי "גלות־מצרים היה, בשביל לברר ניצוצי קרי של אדם־הראשון" (פריי־עץ חיים, חג המצות פ"א), וה'חתנה' היא תקון ויחוד הברית, שהיא בחינת: "אנכי אעלך גם עלה".

לח.

(לקוטי־הלכות, שבת ו, כא)

וכן מתנהגים הצדיקים־האמתיים עמנו: שפשרואים חלישות העולם לקבל אורם הגדול - אזי מקטינים עצמם בכמה הקטנות ובכמה בחינות, ונוסעים והולכים להעולם כדי להחיותם ולעוררם!

ואחר־כך יש פח בהעולם, לילך ולנסע אליהם, לקבל אורם במקומם!

וזהו בחינת (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלך גם עלה" - שבתחלה מוריד עצמו השם־יתברך לישראל, ואחר־כך הוא מעלה אותם על־ידיזה בעליה אחר עליה, בבחינת "אעלך גם עלה".

וזה צריך כל אדם לידיע: שכל הרמזים והמחשבות של תשובה שבאים עליו בכל יום - כליזה נמשך מאור השם־יתברך והצדיקים־האמתיים שמורידין עצמם אליו, להאיר בו במקומו.

ואם יתעורר איזה התעוררות - יוכל אחר־כך לעלות אל אור־הצדיק

למקומו, בבחינת: "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" - שזה נוהג בכל אדם ובכל זמן. והבן היטב.

ירחם עליו השם יתברך ויושיעו ויקרבו אליו וכו'.

לט.

(לקוטי הלכות, חנפה ו, ז)

"אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" (בראשית מו, ז). על-ידי בחינת 'אנכי' שיזכר האדם בכל מקום שהוא: תבת 'אנכי', הינו: "אנכי ה'" (שמות כ, ב), כי השם יתברך נמצא בכל מקום.

ולבאר הדבר יותר: כי איתא: שיש שם שיוצא מפסוק זה: "אנכי ארד עמך מצרימה", שהוא 'אמ"י נצ"א' וכו' - פמוכא ב'תפלות שבספר שער-ציון, וב'תפלות שאומרים בליל הושענא-רבה אחר תהלים, שתקנו לבקש ולהתפלל להנצל מכל מיני צרות, בכח השם הקדוש היוצא מפסוק זה: "אנכי ארד עמך" וכו', עין-שם.

אזי בכל מקום שהוא, יכול להתקרב להשם יתברך - על-ידי שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו.

וענין יציאת השם הקדוש הזה הוא כך: כי בפסוק זה יש שלשים אותיות מן "אנכי" עד "גם עלה", ומחלקים אותם לשלשה חלקים של י' אותיות.

ואזי זה הדבור האמת יאיר לו, כי אמת הוא אור השם יתברך בעצמו. וזהו: "ואנכי אעלה גם עלה".

דהינו: א) "אנכי ארד עמך" - הוא י' אותיות. ב) "מצרימה ואנכי", עד הי"ד של "ואנכי" - הם י'. ג) הי"ד של "ואנכי", ותבות שלאחריו "אעלה גם עלה" - הם י' אותיות.

מ.

(לקוטי הלכות, שלוח-הקן ה, כג-כד)

"אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" (בראשית מו, ז), מוכן בספרים (זהר שמות טז): "שבזה הפסוק מרמז כל סוד גלות ישראל!"

ומחברין אות אחד מכל חלק וחלק משלשה חלקים הנ"ל, ועל-ידי זה יוצא השם הנ"ל. דהינו: האל"ף של "אנכי", והמ"ם של "מצרימה", והי"ד של "ואנכי" הנ"ל - ויוצא השם 'אמ"י'. וכן אחר-כך: הנ' של "אנכי", והצ' של "מצרימה", והא' של "אעלה" - וכן כלם.

ועקר הוא גלות-הנפש, כל העליות והירידות העוברים על איש הישראלי - שזה עקר סוד הגלות והגאולה, שהכל בבחינת: "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" - שזהו בחינת "ירידה תכלית העליה", פמוכא (לקוטי-מוהר"ן ח"א כב).

והסדר הוא כך:

א	א	נ	כ	י	א	ר	ד	ע	פ	ך
ב	מ	צ	ר	י	מ	ה	ו	א	נ	כ
ג	י	א	ע	ל	ך	ג	ם	ע	ל	ה

והעקר הוא 'התחזקות' - שצריכין להתחזק מאד מאד בתקופת התגברות מרירות הירידה, עד שנדמה שבמעט כמעט חסו-שלום - שדיקא משם

והשם-יתברך מצפה בכל יום למהר לגאלנו, על-פן מתגבר ביותר בכלל ובפרט, בידוע.

וזוה מרמז: בסוד השם של הפסוק הנ"ל, שמרמז על כל הגליות וגאלתם בכלל ובפרט כנ"ל - פי החלק השני הוא: "מצרימה ואנכי" עד היו"ד האחרונה של "ואנכי" - פי "ואנכי" השני, הוא בחינת התקנה לישועה, בחינת: "ואנכי אעלה גם עלה".

אך תכף בשמתחיל בתוך הגלות, צמיחת קרן ישועה, שנמשך מן: "ואנכי השני" - אזי הסטרא-אחרא והבעל-דבר מתגברין להעלים גם זאת, ורוצים לתפס גם בחינה זאת לתוך הגלות, בסוד גלות-השכינה'.

שזהו בחינת: שאותיות האמצעיים הם: "מצרימה ואנכי" - פי גלות-מצרים' שכולל כל הגליות, רוצה להתגבר גם על: "ואנכי השני" - להעלים הצמיחת קרן ישועה שנמשך משם.

ומגדל התגברותם מאד מאד עד שמעלימין ומסתירין הכל, היה כמעט אפס תקנה חסו-שלום - "לולא ה' עזרתה לנו", שפשמתפשטין ביותר על הקדשה, ורוצים להעלים לגמרי וכו', בבחינת (תהלים לו, לב): "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו" - אזי דיקא: "ה' לא יעזבנו בידו".

וזוה סוד: היו"ד אחרונה של "ואנכי" השני - שהוא שיכה ל'חלק השלישי', ומצטרפת לתבות "אעלה גם עלה".

לרמז: שפשמתפשטין גם על "ואנכי" השני, ורוצים להעלים הצמיחת

והמשים לב: יוכל להבין מזה רמזים נפלאים לענין הנ"ל - להתחזק תמיד להיות מצפה לישועה גדולה בכל אשר יעבר עליו.

פי יש בפסוק הזה 'שלשה חלקים' - שהם בחינת: א) הירידה לתוך הגלות. ב) והגלות בעצמה. ג) והעליה מתוך הגלות.

שהם: א) "אנכי ארד עמו" - שהוא בחינת: הירידה לתוך הגלות. וצריכין לידע ולהאמין: שגם בעת הירידה בעצמה, השם-יתברך עמו, בבחינת "אנכי" בעצמי בביכול - "ארד עמו".

ב) ואחר-כך החלק השני הוא: "מצרימה ואנכי" עד היו"ד - לרמז: על הגלות' בעצמה, שהוא בחינת "מצרימה", שכולל כל הגליות.

ג) ותכף כשבאים בתוך הגלות שהוא הירידה - תכף מתחיל העליה, ועל-פן נכתב מיד: "ואנכי אעלה".

נמצא: ש"אנכי" הראשון, מרמז: על הירידה לתוך הגלות. ו"אנכי" השני, מרמז: על העליה מתוך הגלות.

אך בשעת הגלות והירידה, בשמתחיל צמיחת קרן ישועה שנמשך מבחינת "ואנכי" השני, שהוא בחינת העליה, בחינת: "ואנכי אעלה" וכו' - אזי הבעל-דבר רוצה להתגבר ביותר.

בדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה, שפשוואה שהאחד מתגבר בנגדו, אזי הוא מתחזק בנגדו בהתגרות והתגברות יותר, כמובא בדברינו כמה פעמים.

וזוה עקר תקף מרירת הגלות של עכשו, מחמת שהוא עכשו בעקבות-משיחא,

קרן ישועה הנמשך משם, כדי שישתקעו בגלות חסוֹשְׁלוֹם.

אבל השם־יתברך לא יעזבנו בידם וכו', ועל־ידי־זה נתהפך הכל לעליה גדולה. והבן הדבר היטב.

כי אף־על־פי שמחלקים הפסוק לשלשה חלקים' כנ"ל, שהם: א) הירידה לתוך הגלות. ב) והגלות בעצמו. ג) והעליה מתוך הגלות. אבל באמת: הכל נכלל בשתי בחינות - פי תכף כשבאים בתוך הגלות - תכף מתחיל צמיחת קרן ישועה, כי מתחיל מיד העליה.

שזהו בחינת מלוי פגומת הלבנה, שתכף כשבאה לתכלית המעוט - מתחלת להתמלאות מיד, שזה מרמז על הגאולה מתוך תקף הגלות, פידוע. ובאמת לאמתו הכל אחד - כי הירידה בעצמה, היא העליה, בבחינת: "ירידה תכלית העליה".

כי באמת הכל להפך, כי השם־יתברך עמנו תמיד - א) בין בעת הירידה. ב) בין בהגלות בעצמה. ג) בין בעת העליה. כמפרש בפסוק זה בעצמו: "ואנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה".

ואם תדקדק יותר, תראה נפלאות: כי הלא היו"ד של "ואנכי" הנ"ל שמצטרפת לתבת: "אעלך גם עלה", שמשם עקר העליה, כי הוא שעמדה לנו ולאבותינו בגלותנו, שאינה מנחת שתתפשט הסטרא־אחרא גם עליה וכו' וכנ"ל - זאת היו"ד בעצמה, מצטרפת בהשם הראשון היוצא מפסוק זה שהוא 'אמ"י' - שהוא האלף של "אנכי" הראשון, והפ"ם של "מצרימה", והיו"ד הזאת הנ"ל, כנ"ל.

נמצא: שגם ב'התחלת הירידה לתוך הגלות', שהוא בחינת: "אנכי ארד עמך". ומ'התחלת הגלות' הראשון בעצמו, שהוא בחינת הפ"ם, שהיא אות ראשונה של "מצרימה", שהוא 'התחלת הגלות'.

תכף־ומיד נצטרף עמם היו"ד הנ"ל, שהיא יו"ד האחרונה של "ואנכי" השני הנ"ל, שמשם התקנה והעליה כנ"ל, ונעשה השם 'אמ"י' כנ"ל.

כִּלְיָה לְהוֹדִיעַ וְלְהוֹרוֹת: שגם בתחלת הירידה לתוך הגלות, ובהתחלת הגלות - תכף עמדה לנו היו"ד הנ"ל שמשם העליה. והיא בעצמה עמדה לנו בהתחלת הירידה והגלות בעצמה, לשמרנו ולהצילנו שלא נשתקע שם חסוֹשְׁלוֹם וכו'.

מא.

(לקוטי־הלכות, אשוח ד, יג)

"אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלך גם עלה" (בראשית מו, ד).

הינו: שדיקא על־ידי שתדל ל'מצרים', מקום־הקלפות, בחינת 'היכלי־התמורות', שישראל היו צריכין להיות שם בגלות, כדי לברר הקדשה משם.

אזי: "ואנכי אעלך גם עלה" - שאעלך בעליה אחר עליה, עד שתזכה ל'השגת התשעה־היכלין' וכו', שמשם נמשך 'קבלת־התורה'.

מב.

(לקוטי־הלכות, מתנה ה, יא־יד - על־פי

לקוטי־מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

הכלל: שכל אדם בכל זמן, צריך שיהיה לו כפה וכמה עליות וירידות כל ימי חייו.

כי אי־אפשר לעלות מדרגא לדרגא, כִּי־
אם על־ידי ירידה שקדם העליה, כִּי
ה"ירידה היא תכלית העליה", כמובא (לקוטי־
מוהר"ן ח"א כב).

ומחמת אלו הירידות, הרבה נכשלו ונפלו
מאד, כִּי צריך אז התחזקות גדול
וכו'.

וזו בחינת אריכת הגלות של כִּלְל־
ישראל, כִּי 'כִּלְל־הגלות' הוא בחינת
'ירידה שקדם העליה'.

בבחינת מה שאמר השם־יתברך ליעקב
כשהיה צריך לירד למצרים
בגלות: "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי
אעלה גם עִלְךָ" (בראשית מו, ד). ובפרט
ה'גלות האחרון' הַזֶּה, שעליו נאמר (איכה א,
ט): "ותרד פְּלָאִים" וכו', וכנ"ל.

וכל־זה עובר על כל אחד ואחד
בפרטיות! - כִּי יש מי שאינו
מתעורר כִּלְל לעלות מירידתו! ויש
שמתעורר קצת! - אך מרבוי הירידות
שעוברין עליו לטובתו כִּי שיעלה מדרגא
לדרגא, הרבה נפלו על־ידי הירידות, וכמובא
מזה.

על־כֵּן צריך שתדע: שצריכין התחזקות
הרבה ועקשנות גדול בלי שעור! -
שכִּלְל־זה הוא בחינת 'עזות־קדשה',
שמקבלין על־ידי 'שמחה', שנמשך מבחינת
"נעשה ונשמע" (שמות כד, ז) וכו'.

וזו בחינת מה שאמרו רז"ל (שבת פח:):
"שהמלאכים אמרו: 'אשר תנה הוֹדֶךָ
על השמים' (תהלים ח, ב), שיתן להם את
התורה, והשיב להם השם־יתברך: למצרים
ירדתם? יצר הרע יש ביניכם? וכו'!"

כִּי "גם המלאכים מקדימין נעשה
לנשמע" (שבת פח.), על־כֵּן שאלו:
"שיתן להם את התורה!"

כִּי עקר 'כִּלְל־התורה', הוא בחינת "נעשה
ונשמע", נגלה ונסתר. הינו: שעל־ידי
התורה זוכין לעלות מדרגא לדרגא וכו'.

על־כֵּן ראוי שתנתן להם התורה, כִּי
שהם יזכו לעלות ל"נעשה
ונשמע" גבה מעל גבה וכו', כנ"ל.

והשיב להם השם־יתברך: שאי־אפשר
להם לבוא לזה! - כִּי אי־אפשר
לעלות מדרגא לדרגא, כִּי־אם על־ידי שיהיה
'ירידה קדם העליה', כִּי "הירידה תכלית
העליה"; ואתם, מחמת שאין לכם יצר־הרע,
אין שׂיך אצלכם ירידה!

וזוהו שאמר להם: "למצרים ירדתם?" -
'ירדתם' דיקא! - מרמז: על הירידות
שצריכין קדם העליה, שכלם כוללים
בבחינת (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך
מצרימה" וכו' - "שכולל כל הגליות"
(בראשית־רבה טז, ד), שהם 'כִּלְל־הירידות'
שקדם העליות.

ומאחר שאין שׂיך אצלכם 'ירידות
מצרים', כִּי אין בכם יצר־הרע -
אינכם יכולים לקבל את התורה, לזכות
ל"נעשה ונשמע" הגבה ביותר, שזה עקר
'קבלת־התורה' - כִּי אי־אפשר לעלות
מדרגא לדרגא, כִּי־אם על־ידי ירידה שקדם
העליה, וכנ"ל.

מג.

(לקוטי־הלכות, אבדה־ומציאה ג, יג)

ועל־כֵּן הכרח 'יעקב אבינו' להורידם
למצרים, ו'משה רבנו' הוציאם.

"וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם יַעֲקֹב וְכָל זָרְעוֹ אִתּוֹ"
(בְּרֵאשִׁית מו, ו)

מו.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כְּשֶׁפָּגַם אַבְרָהָם "בַּמָּה אֲדַע" (בְּרֵאשִׁית טו, ח), וּבָזָה פָּגַם בִּירֵשֶׁת אַרְצֵי, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה' - הִיא גְּלוּת-מִצְרַיִם.

וְדוֹקָא "יַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם" (יחושע כד, ד - בהגדה של פסח) - **פִּי "הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם-עָשָׂר נִסְחָאוֹת הַתְּפִלָּה"** (שער-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי עֲלֵינוּ-לְשַׁבַּח א), וְהוֹרִיד אוֹתָם בִּגְלוּת. ו'מִצְרַיִם' הוּא 'הַפֶּה הַנְּסִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יד, כז): "וּמִצְרַיִם נָסִים לְקָרְאוֹתוֹ" - שָׁאִין שֵׁם 'מְקוֹם הַנְּסִים', וְאִין שֵׁם 'מְקוֹם הַתְּפִלָּה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם ט, כט): "וְהָיָה כִּצְאָתִי אֶת הָעִיר אֲפָרַשׁ אֶת כַּפִּי".

"וְכָל הַגְּלוּת מְכַנֵּים בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל-שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד). וְכִשְׁפוּגְמִין בְּ'אֲמוּנָה', בְּתְפִלָּה, בְּ'אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל' - יוֹרְדִין לְגְלוּת.

[חַיֵּי-מוֹהַר"ן ג: בְּאוֹתָהּ הָעֵת שֶׁאָמַר תּוֹרָה ז; ט; וְקִי"ב - סֵפֶר: שֶׁהָיָה אֲצִלוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, וְאָמַר לוֹ: "כִּשְׁפוּגְמִין בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל נִפְלִין בְּגְלוּת", וְסִימָן: "מִשֵּׁם רוּעָה אֲבֵן יִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית מט, כד). וְשָׂאֵל אוֹתָנוּ לוֹמַר לוֹ פְּרוּשׁ עַל אוֹתוֹ הַמְּרָאָה, וְלֹא יִדְעֵנוּ לְהַשִּׁיבוּ דְבָר.

אַחֲרֵיכֵן הִרְאִיתִי לוֹ הַתּוֹרָה (קִי"ב) "צַהַר תַּעֲשֶׂה לְתַבְּחָה", וְרָאָה וְהִסְתַּכַּל בָּהּ - עָנָה וְאָמַר: "וּמִתְלַמְּדֵי יוֹתֵר מִבְּלָם" (תַּעֲנִית ז. מִכּוֹת י.) - כְּלוֹמֵר: שֶׁעֲתָה הַבֵּין עַל-יְדֵי פְרוּשׁ עַל הַמְּרָאָה הַנִּלְכָּה.

וְאַחֲרֵיכֵן גָּמַר תּוֹרָה ז, וְשֵׁם מְדַבֵּר מֵ'אֲמוּנָה' וְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל - "שֶׁכִּשְׁפוּגְמִין בְּ'אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל', בְּ'אֲמוּנָה', יוֹרְדִין לְגְלוּת מִצְרַיִם! וְשָׂאֵלְתִי אוֹתוֹ: "אֵם זֶה שִׁיבָה לְמְרָאָה הַנִּלְכָּה?! - הַשִּׁיב: "שֶׁעֲנִין הַמְּרָאָה כְּבָר גָּמַר מִקְדָּם לְהַשִּׁיב הָעֲנָן בְּשִׁלְמוֹת!"

כִּי "יְרִידַת יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם, נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֲבוּר" (שְׁעַר-הַפְּנוּת פֶּסַח; וְעוּד), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'יַעֲקֹב'.

אַבְל ה'יְרִידָה' הוּא בְּשִׁבִיל ה'עֲלִיָּה', כִּי אֵם אִין 'עֲבוּר' אִין 'לָדָה', וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִם, וְאֲנֹכִי אֵעֲלֶךָ גַם עִלָּה".

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ אַחֲרֵיכֵן לְגֹאֲלָה עַל-יְדֵי 'מִשְׁעָה', שֶׁהִמְשִׁיךְ וְנָתַן לָנוּ אֶת ה'תּוֹרָה', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'לָדָה'.

"וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיֶךָ" (בְּרֵאשִׁית מו, ד)

מד.

(ח"א נד, ו)

לְהַכְנִיעַ ה'פַּחַח-הַמְּדָמָה', הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'יָד' וְכוּ', וְ'יָד' הֵינּוּ בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה' וְכוּ', וְתַקּוּנוֹ הוּא 'יוֹסֵף' וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיֶךָ" - שֶׁעַל-יְדֵי ה'יָד', נִשְׁמָר ה'עֵינ' מ'פַּחַח-הַמְּדָמָה'.

מה.

(טִיחוֹת-הַר"ן פו)

ה'שׁוֹשְׁבֵיין' מְלַבֵּשׁ ה'קִיטָל' לְהַחֲתוֹן - זֶה רָמַז (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיֶךָ" - כִּי 'יוֹסֵף' הוּא 'שׁוֹשְׁבֵיין', וְ'קִיטָל' הוּא 'בְּגָד מֵתִים'.

"כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיִם שְׁבַע יָמִים"
(בראשית מו, כז) - עֲנִין 'שְׁבַע יָמִים נֶפֶשׁ'

מח.

(ח"א לו, א-ב)

זֶהוּ כָּלִל: כִּי כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, מִשְׂרֵשׁ
בְּשִׁבְעֵים-נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב,
וְשִׁבְעֵים-נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, מִשְׂרָשִׁים
בְּשִׁבְעֵים-פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה."

וְזֶה לְעֵמֶת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים" (קהלת ג, יד)
- שְׁכַנְגַּד 'שְׁבַע יָמִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית
יַעֲקֹב, הֵם 'שְׁבַע יָמִים לְשׁוֹן, שְׁכָל לְשׁוֹן'
וְלְשׁוֹן יֵשׁ לָהּ 'מִדָּה רָעָה' בְּפָנֵי-עֲצָמָה, מֵה
שְׂאִין בַּחֲבֵרָתָהּ, וּמַחֲמַת הַמִּדּוֹת הָאֵלוֹ הֵם
מְרַחֲקִים מִ'שְׁבַע יָמִים-פָּנִים' שֶׁל תּוֹרָה.

וּכְשֶׁה"נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב" בָּאָה בְּגִלּוֹת
תַּחַת יַד 'שְׁבַע יָמִים לְשׁוֹנוֹת',
הֵינּוּ: בְּמִדּוֹתֵיהֶם הָרָעִים' - אֲזִי הִיא רְאֵמַת
'שְׁבַע יָמִים קָלִין', כִּי לְדַת שְׁקָדָם הַלְּדָה
"שְׂצוּעָקַת שְׁבַע יָמִים קָלִין" (זֶהר פְּנִיחָם רמט:).

וְזֶהוּ כָּלִל: שְׁכָל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, קָדָם
שֵׁי שֶׁלָּה הַתְּגִלּוֹת בְּתוֹרָה וּבְעִבּוּדָה,
אֲזִי מְנַסִּין וּמְצַרְפִּים אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּגִלּוֹת שֶׁל
'שְׁבַע יָמִים-לְשׁוֹן', הֵינּוּ: בְּתַאֲוֹתֵיהֶן.
וּכְשֶׁהִיא בָּאָה בְּמִדּוֹתֵיהֶן בְּגִלּוֹת, אֲזִי רְאֵמַת
'שְׁבַע יָמִים קָלִין'.

כִּי 'הַתְּגִלּוֹת' הִיא בְּחִינַת 'לְדָה' וְכוּ'. כִּי
הַ'קְלָפָה' קָדָמָה לְפָרִי, וּמִי שְׂרוּצָה
לְאָכַל הַפָּרִי, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר מִקָּדָם
הַ'קְלָפָה'.

לְכֵן קָדָם הַתְּגִלּוֹת, מְכַרַח הַנֶּפֶשׁ לְבוֹא
בְּגִלּוֹת, הֵינּוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם, כְּדִי
לְשַׁבֵּר, וּלְבוֹא אַחֲרֵי כֵן לְהַתְּגִלּוֹת'.

וְאַחֲרֵי כֵן קִבְּלֵתִי מִמֶּנּוּ תּוֹרָה ט', וְגַם שָׁם נִכְלָל הַתּוֹרָה
ק"ב הַנ"ל, וְשָׁם בְּסוּפּוֹ מְבָאָר גַּם-כֵּן: "כְּשִׁפּוּזֵימִים בְּאַרְצֵי-
יִשְׂרָאֵל, יוֹרְדִין לְגִלּוֹת". וְשָׁם מְבָאָר בְּסוּפּוֹ הַפְּסוּק: "מִשָּׁם
רָעָה אֲבֹן יִשְׂרָאֵל", עַל בְּאוּר הַפְּסוּק (שְׁמוֹת טו, ה): "יִרְדּוּ
בְּמַצּוֹלֹת כְּמוֹ אֲבֹן". - וְעֵתָה יְכוּלִים לְהִבִּין מֵעַט, פְּרוּשׁ
הַמְּרָאָה הַנ"ל].

מז.

(שיחות-ה'ר"ן פה)

כְּשֶׁרוּאָה אָדָם נְסִיעָה לְפָנָיו, אֵין לוֹ
לְהַתְּעַקֵּשׁ לְמַנַּע מִזֶּה לְיִשָּׁב
בְּבֵיתוֹ דּוֹקָא, כִּי בְּכָל-מְקוֹם שְׁנוֹסֵעַ לְשָׁם,
מִתְקַן שָׁם אֵיזָה דְבַר, רַק שִׁיזְהַר לְהִיּוֹת שְׁמוּר
מִן הָעִבְרָה חֲסִידֵי-שְׁלוֹם, אֲפִלוֹ אִישׁ פְּשׁוּט
לְגַמְרִי'.

כִּי בּוֹדְאֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, אֲפִלוֹ הַפְּחוֹת
שְׁבַפְּחוֹתִים, עַל-כָּל-פָּנִים הוּא עוֹשֶׂה
כְּמָה דְבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה בְּכָל-מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא
שָׁם. וְעַל-כֵּן בּוֹדְאֵי הָאָדָם מְכַרַח מִן הַשָּׁמַיִם
לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם דּוֹקָא, כְּדִי שִׁיתְקַן
שָׁם מַה שֶּׁהוּא דִּיקָא צָרִיךְ לְתַקַּן שָׁם.

עַל-כֵּן הוּא טוֹבָה לְפָנָיו מַה שְׁנִזְדַּמֵּן לוֹ
נְסִיעָה לְשָׁם, כִּי אוֹלֵי יִהְיֶה מְכַרַח
לְבוֹא לְשָׁם בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרִזְל', וְכְמוֹ
שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ' (שְׁבַת פט:):
"רְאוּי הָיָה יַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם
בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרִזְל אֱלָא וְכוּ'".

כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל אָדָם - שֶׁהוּא טוֹבָה
לְפָנָיו מַה שְׁמִזְדַּמֵּן לוֹ נְסִיעָה
לְשָׁם - כִּי בְּלֹא זֶה, אוֹלֵי הָיָה מְכַרַח לִירֵד
לְשָׁם בְּשִׁלְשָׁלוֹת וְכוּ', חֲסִידֵי-שְׁלוֹם.

וְדַע: שְׁפָלֹת שֶׁל שְׁבַע־לָשׁוֹן, שֶׁל מְדוּתֵיהֶן הָרְעוּת הַלְלוּ, הִיא תְּאֻת־נְאוּף. וְהוּא 'תְּקוּן־הַפְּלִי' - מִי שֶׁמְשַׁבֵּר ה'תְּאוּה הַזֹּאת, אֲזִי בָקֵל יְכוּל לְשַׁבֵּר 'כָּל הַתְּאוּת'.

מ.ט.

(ח"א קפא)

'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת ה'כְּבוֹד' - כִּי הוּא בְּחִינַת ה'נֶפֶשׁ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרַאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב".

נ.

(ח"ב ח, ה)

עַל־יְדֵי 'הַתְּגֻלוֹת הַכְּבוֹד', בָּא 'הַתְּפִשְׁטוֹת הַנְּבוּאָה'. כִּי ה'נְבוּאָה' בָּאָה מִבְּחִינַת 'שְׂרָשֵׁי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁבַע־נֶפֶשׁ', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים י, כב): "בְּשִׁבְעִים נִפְשׁ יִרְדּוּ אֲבוֹתֶיךָ", רַאשֵׁי־תִבּוֹת 'נְבִיאִי'. וְשְׂרָשׁ הַנֶּפֶשׁוֹת הוּא בְּחִינַת 'כְּבוֹד' וְכוּ'.

נא.

(שִׁיחוֹת שְׂאֲחָרֵי סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת)

דַּע: שֵׁשׁ 'שְׁנֵי מֵינֵי פִלְטִין' שֶׁדוֹמֵין זֶה לָזֶה. בְּאֶחָד דָּר 'מְלֻד', וּבַהֲשֵׁנִי דָר 'עֶבֶד'. וּבּוֹדָאֵי בְּאֵמַת הוּא חֲלוֹק גְּדוּל בֵּינֵם. רַק אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קֶשֶׁר' שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי מִתְקַשְּׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'יסוד'. וְאַחֲרֵי־כֵן נַעֲשֶׂה 'אֶהֱלֵךְ', עַד שֶׁנִּבְנֶה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

וְזֶה ה'מְדוּר', הוּא 'מְדוּר' לְאֵמַת. וְכִשְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמַת, מוֹצְאִין שָׁם

בְּאוֹתוֹ ה'מְדוּר'. הֵינּוּ: בְּתוֹךְ ה'קֶשֶׁר שֶׁל הַנֶּפֶשׁוֹת הַנִּלְוִל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר' לְה'אֵמַת'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" - הֵינּוּ: שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'בֵּית יַעֲקֹב', הֵינּוּ: 'בֵּית מְדוּר' לְאֵמַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה כ, ז): "תִּתֵּן אֵמַת לְיַעֲקֹב".

אָבֵל דַּע: שֵׁשׁ פְּנֵגֵד זֶה 'קֶשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים', שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין יַחַד הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר לְשִׁקְר'.

וְעַל־זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה ח, יב): "לֹא תֵאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קֶשֶׁר" - כִּי "קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ מִן הַמְּנִין" (סִנְהֶדְרִין כו, וְכוּ'.

"וְאִם יִדְעַתָּה וְיֵשׁ בָּם 'אֲנָשֵׁי חֵיל', וְשִׁמְתֶם שָׂרֵי מִקְנֶה" (בְּרַאשִׁית מז, ו)

נב.

(ח"ב ד, יא)

'דָּוִד' הָיָה "אִישׁ חֵיל", וְעָמַד כְּנֶגֶד גְּלִית הַפְּלִשְׁתִּי וְכוּ'.

נג.

(ח"ב ז, י)

עַל־יְדֵי 'כְּלָיוֹת בֵּין וְתַלְמִיד', עַל־יְדֵי־זֶה: מִי שֶׁהוּא "אִישׁ־חֵיל", וְאֵינּוּ הַהֶפֶךְ, שֶׁקוֹרִין: רַע־מְזֵל, שְׁלִימְזֵל - הוּא יְכוּל לְקַבֵּל בְּעַת הָאֲכִילָה ה'אֶרֶת־הָרְצוּן'.

דְּהֵינּוּ: שֶׁיֵּאִיר לוֹ ה'רְצוּן' בְּעַת ה'אֲכִילָה, וְיִשְׁתַּוְּקַק וְיִכְסֶה מְאֹד אֶלָּו יִתְבַּרַךְ

בְּרִצּוֹן מִפְּלֶגֶ, בְּלִי שׁוּם יְדִיעָה, שְׁלֹא יָדַע
כָּלֵל מָה הוּא רוֹצֵה.

וּמָה שְׁמַתְנֶלָה 'הָאֶרֶת-הָרִצּוֹן' בְּעֵת
הָאֲכִילָה' דְּוָקָא - דַּע: פִּי מִי שְׁרוּצָה
לְחַגְר מְתַנְיָו לְהִיזוּת מִפְּרָנְסָה, לְתַן פְּרָנְסָה
לְהַתְלַוּיִים בּוֹ - הוּא צְרִיךְ שְׂיִהְיָה "אִישׁ-
חֵיל".

וְלֹא יִהְיָה הַהֲפָךְ, שְׁקוֹרִין: "רַעֲמָזֵל"
"שְׁלִימָזֵל".

כִּי צְרִיךְ שְׂיִהְיָה לוֹ קֶצֶת מְמַשְׁלָה, כִּי כָּל
ה'פְּרָנְסָה' נִמְשָׁךְ מ'הַמְלָכוּת' וְכוּ'. וְעַל-
כֵּן מִי שְׁרוּצָה לְקַבֵּל 'פְּרָנְסָה' - צְרִיךְ שְׂיִהְיָה
לוֹ קֶצֶת מְמַשְׁלָה, כְּדֵי שְׂיִהְיָה לוֹ אֵיזָה
שְׂיִכּוּת עִם ה'מְלָכוּת'.

וְעַל-כֵּן בְּשֶׁהֵבֵעַל חוּגְר מְתַנְיָו נִגַּד אֲשֶׁתּוּ,
וּמְחַיֵּב עֲצֻמוֹ לְפְרָנְסָה, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב בְּפִתְּבָה: "וְאֵנָּה אֶפְלָח וְאוֹקִיר
וְאִזּוֹן" וְכוּ'! - אֵז נוֹתְנִים לוֹ קֶצֶת מְמַשְׁלָה'
וְכוּ'.

נד

(ח"ב כא)

כְּשֶׁמְחַדְשִׁין 'חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה', וְאֵזִי יֵשׁ אֲלוֹ
הַיְדוּעִים, הַמְסֻתְפָּלִים
וּמְצַפִּים עַל-זֶה.

וְצְרִיךְ לְהַעֲמִיד "אִנְשֵׁי חֵיל" (בְּרִאשִׁית מִז, ו);
שְׁמוֹת יח, כא-כח), לְהַעֲמִידֵם לְפָנֵיהֶם
וּלְאַחֲרֵיהֶם, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְקַרֵּב זָר.

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'לְמוּד הַפּוֹסְקִים' -
שְׁצְרִיךְ לְלַמַּד פּוֹסְקִים קִדְּם הַחֲדוּשׁ
שְׁמַחְדָּשׁ, וְאַחֲרֵיכֵן! - וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין
בְּחִינַת "אִנְשֵׁי חֵיל" מְלַפְּנֵיהֶם וּמְלַאֲחֲרֵיהֶם,
וְהַתּוֹרָה יוֹרְדַת וְהוֹלְכַת בֵּינֵיהֶם לְבִטָּה, כִּי

ה'אִנְשֵׁי חֵיל' עוֹמְדִים עִם ה'כְּלִי-זִין, וְאֵינָם
יְכוּלִים אֲלוֹ הַנ"ל לְהַתְקַרֵּב.

"וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו, וְאֶת אָחָיו, וְאֶת כָּל
בֵּית אָבִיו, לֶחֶם לְפִי הַטָּף" (בְּרִאשִׁית מִז, יב)

נה

(ח"א ב, א-ב-ג-ד)

עֵקֶר כְּלִי-זִינוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, הוּא ה'תְּפִלָּה'.
וְזֶה ה'כְּלִי-זִין' צְרִיךְ לְקַבֵּל עַל-יְדֵי
בְּחִינַת 'יוֹסֵף', הַיְנֹו: 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' וְכוּ'.

וּמִי שְׂזָכָה ל'חֶרֶב' הַזֶּה - צְרִיךְ לִידַע: אִיךְ
לְלַחֵם עִם ה'חֶרֶב', שְׁלֹא יִטָּה אוֹתָהּ
לְיָמִין אוֹ לְשִׁמְאֵל וְכוּ', וְזֶה אִי-אֶפְשָׁר אֶלָּא
עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'מְשַׁפֵּט'.

וְעַל-יְדֵי 'צְדָקָה', אוֹחֲזִין בְּמִדַּת ה'מְשַׁפֵּט'
וְכוּ' - כִּי 'צְדָקָה' הוּא עַל-יְדֵי
'מְשַׁפֵּט', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים עה, ח): "אֶלְקִים
שֹׁפֵט, זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים" - "שְׁמוֹרִישׁ לְזֶה,
וּמַעֲשִׂיר לְזֶה" (שְׁמוֹת-רַבָּה לֵא, יד; בְּמִדְבַר-רַבָּה כב,
ז). "זֶה יִשְׁפִּיל" - שְׁמַחְסַר מְמוֹנֹו. "וְזֶה יָרִים"
- שְׁמַעֲשִׂיר לְעֵנִי.

וְזֶה שְׁאֲמַרוּ חַז"ל (בְּבֵא-בְתָרָא קכג): "לְמָה
נָתַן יַעֲקֹב אֶת הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף,
בְּשִׁבִיל שְׁכַלְכָּל אוֹתוֹ. מְשַׁל לְבַעַל-הַבַּיִת
שְׂגִדֵּל יְתוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכוּ'" - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
(בְּרִאשִׁית מִז, יב): "וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת
אָחָיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף". כְּמוֹ (יְחִזְקֵאל כא, ב):
"הַטָּף אֶל דְּרוֹם" - לְשׁוֹן דְּבִוֵּר'.

"לְפִי הַטָּף" - הַיְנֹו: "שְׂהִיָּה שְׁגוּרָה
תְּפַלְתוּ ב'פִּיו'" (בְּרִכּוֹת פ"ד מ"ג)
- עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה'.

וְעַל-יְדֵי הַצְדָקָה שְׁעָשָׂה - נָתַן לוֹ
 'עֵקֶב' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִשְׁפָּט':
 אֶת הַבְּכוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מִז, כב): "וְאֲנִי נָתַתִּי לָךְ
 שְׁכֶם". "אֲנִי" דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִשְׁפָּט'.

"וְתַן זֶרַע וְנַחֲיָה" (בְּרֵאשִׁית מִז, יט)

נו.

(ח"א לט)

כְּשֶׁמִּשְׁבְּרִין אֶת הָעֶרְלָה, אֲזִי נִתְגַּלָּה
 "בְּרִית שְׁלוֹם". [יוֹסֵף הַצְדִּיק הָיָה

בְּחִינַת 'בְּרִית שְׁלוֹם', זֶהוּר מְקֻץ קִצּוֹ: - וְעַיִן ב'פְּרִשְׁת פְּנֻחִים'
 בַּפְּסוּק (בַּמְדָּבָר כה, יב): "הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם".]

וּכְשֵׁיט 'שְׁלוֹם' לְמַטָּה, יֵשׁ לוֹ 'שְׁלוֹם'
 לְמַעְלָה בְּמִרוֹמוֹ. וּכְשֵׁיט 'שְׁלוֹם'
 לְמַעְלָה, אֲזִי נִתְגַּלָּה וְנִתְרַבָּה שֶׁבַע גְּדוּל
 בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב גַּבֵּי יוֹסֵף (בְּרֵאשִׁית מִז,
 יט): "תֵּן זֶרַע וְנַחֲיָה".

"הָא לְכֶם זֶרַע" (בְּרֵאשִׁית מִז, כג)

נז.

(ח"א נג)

עֵקֶר הוֹלְדָה תְּלוּי בְּה"א, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית
 מִז, כג): "הָא לְכֶם זֶרַע". "וְאֲבָרְהָם
 וְשָׂרָה לֹא הוֹלִידוּ, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְה"א
 הַזֹּאת" (בְּרֵאשִׁית-דָּבָר מִז, י; קִלְתֵּי-דָבָר ה, ד; פְּסִיקְתָא
 רַבְתֵּי מַג).

כִּי עֵקֶר הוֹלְדָה, עַל-יְדֵי הַדְּעָת, בְּבְחִינַת
 (שֵׁם ד, כה): "וַיֵּדַע אָדָם וְכוּ', וְ"קָטָן אֵינוֹ
 מוֹלִיד" (סִנְהֶדְרִין סח:). - וְעֵקֶר הַדְּעָת, הִינּוּ:

שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ, שִׁיוּצִיא שְׂכָלוֹ מִכַּח אֶל
 הַפַּעַל.

וּמִי שֶׁהוּא שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהוּצִיא אוֹתוֹ
 מִכַּח אֶל הַפַּעַל, וְהַשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ מִה
 שְׁאֲפָשֶׁר לְדַעַת הָאָדָם לְהַשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ - אֲזִי
 הוּא קְרוֹב לְדַעַת הַקְּדוּשָׁי-בְּרוּךְ-הוּא.

וְאִין חֲלוּק בֵּין דַּעַת הָאָדָם לְדַעַת הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ, אֲלֵא ה' דְּבָרִים, כְּמוֹבָא (עַיִן
 בַּפְּנִים). וְאִז דַּעְתּוֹ יוֹנֵק מִדַּעַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
 שֶׁהִיא בְּחִינַת ה'"א' - וְאִז מוֹלִיד.

וְלְהַשְׁלִים אֶת דַּעְתּוֹ שִׁיְהֵא שָׁלֵם בְּדַעַת -
 אִי-אֲפָשֶׁר אֲלֵא עַל-יְדֵי עֵסֶק
 שְׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי-אָדָם לְקַרְבָּם לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלִי-זָה: "תְּלַמִּידִים נִקְרָאִים בְּנִים"
 (סְפָרֵי פְּרִשְׁת וְאֶתְחַנֵּן), כִּי עַל-
 יָדָם בָּא ה' הוֹלְדָה'.

וּבְשִׁבְלִי-זָה: אֲבָרְהָם וְשָׂרָה טָרְחוּ עֲצָמָן
 לְגִיר גָּרִים! - כִּי עַל-יְדֵי-זָה
 הַשְּׁלִימוּ דַעְתָּם, וְנִתְקַרְבוּ לְה"א הַזֹּאת,
 הִינּוּ: לְדַעַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ! וְזָכוּ לְבָנִים וְכוּ'!

אֲבָל מִי שֶׁאִין שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא רְחוּק
 מִדַּעַת הָאָדָם, כֹּל שֶׁכֵּן מִדַּעַת הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'"א' - אֲזִי הוּא 'קָטָן',
 וְאִין מוֹלִיד.

נח.

(ח"א נח, ו-ז-ח)

עַל-יְדֵי ה'צוּם, אוֹיְבֵיו נוֹפְלִים לְפָנָיו!
 וְדַע: שְׁלֵבֶטל וְלַחֲנִיעַ ה'אוֹיְבִים, דִּי
 ה'צוּם' אוֹ 'אֲכִילַת שֶׁבֶת' לְבַד. אֲבָל
 לְרַב ה'שְׁלוֹם, צָרִיךְ גַּם לְהִרְבּוֹת ב'צְדָקָה'.

וְדַע: שִׁישׁ חֲלוּק בֵּין ה'שְׁלוֹם שֶׁל הַתַּעֲנִית
 שֶׁל הַל' - שֶׁאִין לוֹ בְּחִינַת 'דְּבוּר'

וכו, וביין ה'שלום של ענג שבת' - שנסלם
ה'דבור' לשלום.

וזהו החלוק: שבחינת 'שלום שיש לו
פה', הוא במעלה על 'שלום שאין לו
פה', כמו מעלת 'מדבר' על 'חי'. כי ה'חיות'
הם חיים כמו בני-אדם, אבל ה'אדם' יש לו
מעלה, שיש לו 'פח הדברי'.

וזהו החלוק בין 'חמץ' ל'מצה' -
ש"החלוק הוא בין 'חי"ת' ל'ה"א"
(זהר פנחס רנב).

'חמץ' הוא ב'חי"ת' - זה בחינת 'שלום
שאיין לו פה', בחינת 'חי' - שאין
לו 'פח הדברי', כמו 'חיות השדה', בחינת
(איוב ה, כג): "וחית השדה השלמה לך".

ו'מצה' היא ב'ה"א' - זה בחינת 'ה'
מוצאות הפה' - בחינת 'פח
הדברי'.

וזה בחינת (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע",
בחינת (הושע י, יב): "זרעו לכם
לצדקה", בחינת: (ישעיה לב, יז): "מעשה
הצדקה שלום".

נט.

(ח"א צז)

ה'שפע' נקראת ה', כמו שכתוב (בראשית
מז, כג): "הא לכם זרע".

ס.

(ח"ב פא)

"מי שאין לו בנים, ישמח את אשתו בדבר
מצוה" (בבא-בתרא י:).

כי 'אשה' נקראת 'רגל', כמו שכתוב
(שמואל-א ב, ט): "רגלי חסידיו ישמור".
נמצא: שעל-ידי ה'שמחה' - הוא מעלה

ומקשר אותה לבחינת 'צדק', הנקרא 'ה"א'.
ושם עקר ה'זרע', כמו שכתוב (בראשית מז, כג):
"הא לכם זרע".

גם: "ברא פרא דאבוה" (ערובין ע:).

"ויאמרו החיתנו" (בראשית מז, כה)
- הענין: שכלם מקבלין 'חיות' מן הצדיק
אפלו הרחוקים ואמות-העולם -
- והענין: להגיד "החיתנו" להצדיק -

"חיתנו" אין פתיב כאן, אלא "החיתנו" - נתת
לנו 'חיים' בעולם-הזה, ו'חיים' בעולם-הבא.
(בראשית רבה צו)

סא.

(ח"א חב)

אך מאין מקבלין ה'רוח-חיים'? - דע:
שעקר ה'רוח-חיים' מקבלין
מ'הצדיק והרב שבדור' - כי ה'צדיק'
ממשיך ומשלים ה'רוח-חיים' של כל אחד
ואחד.

סב.

(ח"א רכד)

אפלו הרחוקים מן הצדיק, הם מקבלין
חיות והארה מן הצדיק וכו'.

סג.

(ח"ב עח)

דע: כי כל אלו ה'פשוטים' - דהינו: זה
ה'למדן' בשעה שבטל מן התורה,
שאז הוא 'איש פשוט'.

וכן יש 'איש פשוט' ממש שאינו למדן
כלל ואף-על-פי-כן הוא איש פשוט
וירא-שמים, ובדאי מקבל חיות מן התורה.

וְכַן וְאָפְלוּ הַנְּמוּכִים לְמַטָּה יוֹתֵר, וְאָפְלוּ
 'אֲמוֹת־הָעוֹלָם' - גַּם הֵם מְקַבְּלִים
 בְּיָדָאִי גַם־כֵּן חַיּוֹת מִן הַתּוֹרָה.

וְכָל אֵלוּ ה'פְּשׁוּטִים' - צְרִיכִין שְׂיִהְיֶה
 עֲלֵיהֶם 'אִישׁ פְּשׁוּט' גָּדוֹל, שְׂכַלָם
 יִקְבְּלוּ עַל־יָדוֹ 'חַיּוֹת'.

כִּי כָל ה'פְּשׁוּטִים' הַנ"ל - כָּלָם צְרִיכִין
 לְקַבֵּל אִיזָה 'חַיּוֹת' מִה'תּוֹרָה, שֶׁהִיא
 'עֵקֶר הַחַיִּים', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: "כִּי הוּא חַיֵּיךָ
 וְאַרְךָ יָמֶיךָ" (דְּבָרִים ל, ב).

וּבְאַמֶּת הֵם רְחוּקִים מִהַתּוֹרָה, כִּי הֵם
 'אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים' (שְׁקוֹרִין
 פְּרֶאֶסְטֶאֶקֶס) - עַל־כֵּן צְרִיכִין שְׂיִהְיֶה עֲלֵיהֶם
 'אִישׁ פְּשׁוּט גָּדוֹל', שֶׁעַל־יָדוֹ הֵם מְקַבְּלִין
 חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה.

וְעַל־כֵּן מְכַרַּח הַצְּדִיק הַגָּדוֹל לִירֵד וּלְפַל
 לְתוֹךְ 'פְּשִׁיטוֹת', וּלְהִיּוֹת 'אִישׁ
 פְּשׁוּט' מִמֶּשׁ אִיזָה עֵת - כִּי עַל־יָדֵיהֶּנּוּ הוּא
 מְחַיֶּה אֶת כָּל הַפְּשׁוּטִים הַנ"ל, יִהְיֶה מִי
 שְׂיִהְיֶה, וְאָפְלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם!

כִּי הוּא מְחַיֶּה עֲצָמוֹ בְּבַחֲנִיַת ה'תּוֹרָה־
 הַנְּעֻלְמַת בְּעִשְׂרֵה־מְאֻמְרוֹת, הַמְּלַבְּשִׁין
 בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, וּמְמַנְנוּ מְקַבְּלִין 'חַיּוֹת' כָּל
 ה'פְּשׁוּטִים' הַנ"ל.

וְכָל אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ יוֹתֵר אֶל הַקֹּדֶשׁ
 וְאֶל הַצְּדִיק הַנ"ל - כֵּן הוּא מְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ חַיּוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר.

וְהַכָּלָל: כִּי אֲסוּר לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ! - כִּי אָפְלוּ
 מִי שֶׁהוּא אִישׁ פְּשׁוּט וְאִינוּ יָכוֹל
 לְלַמֵּד כָּלָל, אוֹ שֶׁהוּא בְּמִקּוֹם שְׂאִי־אֲפָשָׁר לוֹ
 לְלַמֵּד וּכְיֹצֵא בָּזֶה - אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם בְּעֵת
 פְּשִׁיטוֹתוֹ צְרִיךְ לְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ בִּירֵאת־הַשֵּׁם
 וּבַעֲבוּדָה פְּשׁוּטָה לְפִי בַחֲנִינְתּוֹ.

כִּי גַם אִזּוֹ הוּא מְקַבֵּל חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה כַּנ"ל,
 עַל־יָדֵי 'אִישׁ פְּשׁוּט הַגָּדוֹל', הֵינּוּ
 ה'צְדִיק הַגָּדוֹל', שֶׁהוּא לְפַעְמִים 'אִישׁ
 פְּשׁוּט', שֶׁהוּא מְחַיֶּה אֶת כָּלָם כַּנ"ל וְכו'.

סד.

(יְמֵי־מוֹהַרְנ"ת ח"א ה)

וְכָל יְמֵי חַיָּיו הַקְּדוּשִׁים הֵינּוּ רִגְלִים תָּמִיד
 לוֹמֵר: "אֲשֶׁרֵי עֲבָדֶיךָ, וְאֲשֶׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ
 הַעוֹמְדִים לְפָנֶיךָ, הַשּׁוֹמְעִים אֶת חֲכָמְתְּךָ"
 (מְלָכִים־א י, ח), אֲשֶׁרֵינוּ שֶׁזְכִּינוּ לָזֶה, זֶה חֲלָקְנוּ
 מִכָּל עַמְלָנוּ!

סה.

(עֲלִים־לְתַרְוֹפָה, מִכְּתָב מוֹהַרְנ"ת ז"ל לְרַבְּנּוֹ ז"ל)

"וְאִין לָנוּ לִינֵק וְלִשְׂאֵב שֶׁפַּע וְלִקְבֵּל
 חַיּוֹת, כִּי־אֵם עַל־יָדֵי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ
 וְרַבְּנּוּ, הוּא חַיֵּינוּ וְאַרְךָ־יָמֵינוּ".

הַפְּטַרַת פְּרִשְׁת וַיִּגַּשׁ

"ולא יחצו עוד לשתי ממלכות עוד. ולא יטמאו עוד בגלוליהם" (יחזקאל לז, כב-כג)

א.

(ח"א סא א' דה)

על-ידי 'אמונת-הקמים', יכולין להוציא משפטנו לאור וכו'.

דהינו: שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד - משפטי הנהגות ישראל, שידע איך להתנהג, הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו וכו'.

אבל כשפוגם ב'אמונת-הקמים' - אזי נדון ב'יגיעת בשר' (קהלת יב, יב), הינו ב'מוותרות' וכו'.

ועל-ידי-זה אין לו 'עצה שלמה' לעולם, ותמיד אינו יכול לתת 'עצה' לנפשו, והוא תמיד מספק.

כי כל 'עצותיו' בבחינת 'עצות נבערות' (ישעיה יט, יא), 'עצת נשים', כי ה'טנפת של המותרות' עולה אל ה'לב', בבחינת (יחזקאל יד, ג): "העלו גלוליהם על לבם".

ונעשה 'לבו' מטנף, כמו 'בית-הכסא', שהוא 'מקום עצת הנשים', כמאמר רב עילש (גטין מה): "נשי כל מלי מסדרין בבית הכסא", ששם כל עצתם.

אך מי שכבר נשקע באלו ה'מוותרות' - יש 'מים' שהוא מטהר מזאת הטנפת, בבחינת (יחזקאל לו, כה): "וזרקתי עליכם מים טהורים, וטהרתם מכל טמאותיכם, ומכל גלוליהם אטהר אתכם".

ואזי בא ל'עצה שלמה', בבחינת (שם לז, כב-כג): "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד, ולא יטמאו עוד בגלוליהם" - שעל-ידי שנטהרין מה'גלולין' וה'טנפת' הנ"ל - על-ידי-זה: "ולא יחצו לשתי ממלכות" - בבחינת 'עצות', כמו שכתוב (דניאל ה, כד): "מלכי ישפר עקד" - הינו: שזוכה ל'עצה שלמה'.

כי על-ידי ה'מים' הנ"ל, נעשים אצלו 'עצות שלמות', בבחינת (משלי כ, ה): "מים עמקים עצה בלב איש".

ב.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ז, מז - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סא, 'חדי רבי שמעון')

בענין ה'מחלקת על הצדיק' - יש פמה בחינות.

כי יש מחלקת מ'גלות העכו"ם', ו'מתנגדים רשעים' וכו'.

אבל יש גם מחלקת, שבין הפשרים והצדיקים בעצמם, שהבעל-דבר מתגרה בנכלי ערמימיותיו, ומרבה מחלקת ביניהם, שעל-ידי-זה חוזרים ונפגמים כל הפגמים, שעקרם הוא 'חלקת-העצה'.

שזה נמשך מהמחלקת שבין השבטים עם יוסף, שעל-ידי-זה גרמו 'חלקת' מלכות בית דוד, על-ידי 'רבעם בן נבט' שחטא והחטיא את הרבים.

שעל-ידי-זה כל הצרות וכל הגליות של ישראל, כמובן בהתורה

הנ"ל (ח"א סא), שמיביא הפסוק (יחזקאל לו, כב):
 "ולא יחצו לשתי ממלכות עוֹד", לענין
 'שלמות העצה' - כי הם בחינה אחת.

כי 'קלקול העצה' שנגחצית לשתיים, הוא
 על-ידי 'פגם אמונת-הכמים' שנגפגם
 על ידי ה'מחלקת', שהוא בחינת 'חלקת
 ממלכות בית-דוד', שנגחלקה על-ידי

ה'מחלקת שבין השבטים עם יוסף' (כמובא
 בדברי רז"ל).

ג.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושאר-תעניות ד, ז-ח-יא
 - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סא, 'חדי רבי שמעון')

נמצא לעיל באריכות בפסוק (בראשית מד,
 יח): "ויגש אליו יהודה ויאמר בי
 אדני".

לקוטי תפלות

פרשת ויגש

מפתח התפלות: [א] "ונפשו קשורה בנפשו" - להיות קשורה בנפש הצדיק. [ב] "ועתה אל תעצבו" - להתרחק מ'עצבות' ולהיות ב'שמחה'. [ג] "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" - שתהיה הירידה תכלית העליה. [ד] "כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים" - להנצל מגלות ה'שבעים-אמות', ונהיה נכללים ב'שבעים נפשות של בית יעקב.

ואזכה לאהב אותם באהבה גדולה כל-כך, עד שתגדל ותתפלא אהבתם אצלי מאהבת נשים, עד שיתבטל ממני אהבת נשים ותאות המשגל, על-ידי התגברות אהבת הצדיקים.

חום וחמל עלי, וזכני לאהבת הצדיקים באמת, ועל-ידי-זה אזכה להתקשר בהם בהתקשרות גדול וחזק.

ותהיה "נפשי קשורה בנפשם", בקשר אמיץ וחזק, מעתה ועד עולם, לעולמי עד ולנצח נצחים.

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א צט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קלה, 'כי אקח מועד')

"ונפשו קשורה בנפשו" (בראשית מד, ל)

שנזכה להתקרב לצדיקים-אמתיים, ולהתקשר בהם באהבה רבה ועזה, בהתקשרות גדול וחזק, שתהיה "נפשי קשורה בנפשם", בקשר אמיץ וחזק

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתזכני ברחמיך הרבים, להתקרב באמת לצדיקים-אמתיים.

וללהתקשר בהם באמת, בלב ונפש חפצה, באהבה רבה ועזה, מנקדה שבלב באמת.

שלא יהיה שום כח להסטרא-אחרא,
שהוא היגון-ואנחה, להכניס בי עצבות
חסוֹשְלוֹם.

רק אדרבא, אזכה בכל-עת, להתחזק
ולהתגבר בשמחה גדולה כל-כף,
עד שאזכה להפך היגון-ואנחה לשמחה.
ולא אניח להעצבות והיגון-ואנחה,
להתאחז בי כלל.

רק בכל מה שרוצים להכניס בי עצבות
חסוֹשְלוֹם, על-ידי רבוי החטאים
והעונות העצומים שעשיתי ופגמתי
הרבה מאד בלי שעור, אזכה להפך כל-
זה לשמחה.

על אשר אף-על-פי-כן חמל השם-
יתברך עלי, ושם נפשי בחיים, ולא
נתן למוט רגלי, וזכני להיות בכלל-
ישראל, ולא עשני גוי.

ואני זוכה לקים כמה מצות גדולות
בכל יום ויום, להתעטף בציצית,
ולהניח תפלין, ולקרוא קריאת-שמע,
ולקבל שבת ויום-טוב, ולשמע קול שופר
בראש-השנה, ולהתענות ביום-הכפורים,
ולישב בסכה, ולטל ארבעה מינים,
ולאכל מצה בפסח.

ובן שארי כל המצות הקדושות, אשר
אנחנו עם קדש מקימים בכל-עת,
אפלו הפחות-שבפחותים והקל-
שבקלים.

מה רב טובך אשר עשית עמנו, "מה
יקר חסדך אלהים". מה גדלו, מה
רבו, מה עצמו רחמיך וחסדיך עלינו,

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב כא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב כג, 'בענין השמחה - ששון
ושמחה ישיגו; וח"ב כד, 'מצנה גדולה להיות בשמחה תמיד')

"ועתה אל תעצבו" (בראשית מה, ה)

שנזכה להתרחק מ'עצבות' ולהיות ב'שמחה',
ולהתחזק ולהתגבר בשמחה גדולה כל-כף, עד
שנזכה להפך כל מיני יגון-ואנחה לשמחה

רבנו של עולם, מלא רחמים, אדון
השמחה והחדוה אשר השמחה
במעונה, ואין לפניך שום עצבות כלל,
כמו שכתוב: "הוד והדר לפניו עז וחדוה
במקומו".

זבני ברחמיך הרבים ובחסדיך
העצומים, שאזכה להיות בשמחה
תמיד, כאשר גלית לנו על-ידי צדיקיך
האמתיים: ששמחה היא סטרא-דקדשה,
ועצבות ומרה-שחורה היא הסטרא-
אחרא, והקדוש-ברוך-הוא שונא אותה.

וכל קדשת איש הישראלי, הוא על-ידי
שמחה דיקא. וכל ההתרחקות
שלנו ממך, והתגברות התאות, הכל היא
על-ידי עצבות ומרה-שחורה.

אבל אתה ידעת: כמה אני רחוק
משמחה, כי קלקלתי ופגמתי
הרבה מאד.

על-כן באתי לפניך מלא רחמים,
שתהיה בעזרי, ותשמחני
בישועתך, ותאיר בי ותגלה לי דרכי
עצותיך האמתיות.

ותורני ותלמדני, שאזכה להפך כל
מיני יגון-ואנחה לשמחה,

אשר הכתרת אותנו בכתרים קדושים
כאלה.

ובתקת גלותינו ועצם התרחקותנו
ממך, על-ידי רבוי פשעינו
נגדך, עדין אהבתך קשורה בנו. ואתה
מזכה גם אותי, לעשות פמה מצות בכל
יום.

ובוהאי ראוי לי להגדיל השמחה בכל-
עת, ולהפך כל היגון ואנחה
לשמחה.

כי אדרבא, זהו שמחתי: שמרחק
ופגום וחוטא כמוני, יזכה לגע
בדברים קדושים ונוראים כאלה, ליחד
שמך בכל יום, ולהתעטר בעטרת תפארת
התפלין הקדושים והנוראים בכל יום,
ולהתעטף בציצית להתלבש בלבושין
דמלכא בעטופא דמצוה, ושאר המצות.

וכל מה שרוצים להתגבר להכניס
בדעתי ולבי עצבות, חס-ושלום,
מרבוי פשעי ועונותי - על-ידי כל-זה
דיקא, אגדיל השמחה.

ואומר ללבי: אדרבא, זהו שמחתי,
זהו חדותי הגדולה, שאנכי
המרחק כל-כך זוכה לגע בקדשות כאלה.
"הקיצותי ועודי עמך. פי דפיתנו במקום
תנים, ותכס עלינו בצלמות. אם שכחנו
שם אלהינו, ונפרש פנינו לאל זר. אני
לדודי ודודי לי". אחזנוך ולא נרפך.

מרא דעלמא פלא, שמחת ישראל,
"שמח נפש עבדך, פי אליך אדני
נפשי אשא". זכני להשיג באמת דרכי

השמחה האמתית, באפן שאזכה לחטף
היגון ואנחה לתוך השמחה, להפך כל
מיני עצבות ויגון ואנחה לשמחה.

זכני להתחזק ולהתגבר בשמחה גדולה
תמיד. ואזכה להמשיך עלי קדשת
כל ה'עשרה מיני נגינה', שהם 'כלליות
השמחה הקדושה'.

ותרגילני לשמח את נפשי בכל-עת,
על-ידי נגון של שמחה,
ואגיל ואשמח ביהוה, בשיר והלל ורנן
וזמרה ונגון, ואזכה להיות בשמחה
תמיד.

ועל-ידי-זה יהיה נמשך עלי רוח-
חיים דקדושה, לתוך כל
ה'עשרה מיני דפיקין' שבקרבי.

ועל-ידי-זה תשמרני ותצילני מכל
מיני חלאים ומכאובים
ומחוששים בגשמיות ורוחניות, אשר כלם
באים על-ידי מרה-שחורה ועצבות חס-
ושלום.

ותרפאני אותי ואת כל עמך ישראל,
ותחלימני ותחיניני על-ידי
שמחה וחדוה שתמשיך עלי תמיד, אשר
משם כל הרפואות של כל מיני חלאים
שבעולם, פי שמחה היא עקר חיות
האדם.

ואתחזק בשמחה גדולה בכל-עת, בכל
מיני דרכים ונתיבות ועצות
ותחבולות שאפשר לשמח את הלב על-
ידם.

הן על-ידי ה'נקדות-טובות' שאני מוצא
 בעצמי עדין, הן על-ידי 'מלי-
 דשטותא', לשנות את טעמי ולעשות
 עצמי כשוטה, ולהרגיל עצמי ב'מלי-
 דבדיחותא', כדי לבא לשמחה שהיא
 עקר הקדשה ועקר חיות האדם.

מלא רחמים, בורא רפואות, אדון
 הנפלאות, חדות ישועות יעקב,
 תן שמחה בלבי.

כי אתה יודע תעלומות לב, ואתה יודע
 בכמה דרכים ובכמה תחבולות
 מתגבר הבעל-דבר וחילותיו עלינו בכל-
 עת, להמשיך עצבות חס-ושלום עלינו,
 והוא בתחבולותיו "ערם יערים הוא"
 ומרמה אותנו, ומתלבש עצמו במצות.
 עד שנדמה לנו, שיש לנו עצבות
 מעונותינו.

ובאמת בכל-זה, הוא פורש רשת
 לרגלינו. כי כבר למדתנו:
 שעל-זה צריכין ליחד שעה אחת ביום,
 לשבר לבנו ולפרש שיחתנו לפניך, על
 כל מה שעבר עלינו, אבל כל היום כלו
 צריכין להתחזק בשמחה, ולהכריח
 עצמנו בכל כחותינו לבא לשמחה
 גדולה, שהוא עקר קדשת ישראל.

על-בן רחם עלינו למען שמך,
 והודיענו אורחות חיים, שנזכה
 להבין ולהשיג הדרכים והנתיבות
 והשבילים והעצות האמתיות, איך לבא
 לשמחה תמיד.

ותעשה את אשר בחקיך אלך ואת
 מצותיך אשמר, "בשמחה
 ובטוב לבב מרב כל".

עד שאזכה לשמחה של עתיד, ואזכה
 לראות בשמחת המחול שתעשה
 לצדיקים לעתיד-לבא, וכל אחד יהיה
 מראה באצבעו ויאמר: "זה יהיה".

כמו שכתוב: "ואמר ביום ההוא, הנה
 אלהינו זה קוינו לו ויושיענו, זה
 יהיה קוינו לו, נגילה ונשמחה
 בישועתו".

וקיים לנו מהרה מקרא שכתוב:
 "ופדויי יהוה ישובון, ובאו ציון
 ברנה, ושמחת עולם על ראשם, ששון
 ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה".

ונאמר: "כי בשמחה תצאו, ובשלום
 תוכלון, הקרים והגבעות
 יפצחו לפניכם רנה, וכל עצי השדה
 ימחאו-כף".

ונאמר: "ושאבתם מים בששון
 ממעיני הישועה". ונאמר:
 "כי נחם יהוה ציון, נחם כל חרבותיה,
 וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה,
 ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול
 זמרה". "שמחו ביהוה וגילו צדיקים,
 והרנינו כל ישרי-לב".

ואזכה לצאת ולעלות מהרה, מפל המקומות המטנפים שנפלתי בהם בעונותי הרבים, ולעלות בתכלית העליה, ולשוב בתשובה שלמה לפניך, באמת ובלב שלם, כרצונך הטוב. ואזכה להתקרב לכבודך הגדול והקדוש.

ג] לקוטי תפלות ח"ב יב

ג] לקוטי תפלות ח"ב יב

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב יב, 'איה מקום כבודו')

"אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם

עלה" (בראשית מו, ד)

שנזכה למצא השם יתברך אפלו בתכלית תכלית הירידה, על-ידי החפוש והבקשה: "איה", ועל-ידי-זו נזכה שתהיה הירידה תכלית העליה

רבנו של עולם, רבנו של עולם, עיני תלויות לך, עיני צופיות אליך. כי אתה יודע האמת, עצם הרחמנות שעלי עד אין-סוף ואין תכלית. זפני, עזרני, שאזכה לבקש ולחפש את כבודך באמת, עד שאמצאך באמת.

חנני חנני, כשם שגברו רחמיך עלינו, והודעתנו מרחוק תורה הגבוהה הזאת: שיכולין למצא אותך אפלו בתכלית תכלית הירידה, על-ידי החפוש והבקשה: "איה"!

איה איפוא הוא! - איה קדשתי! - איה טהרתי! - איה נפשי ורוחי ונשמתי! - "איה יהוה אלהי אבותינו המעלה אותנו מארץ מצרים" מערות הארץ! - "איה המעלה אותנו מים" - "איה מקום כבודו"! - שעל-ידי-זה זוכין שתהיה הירידה תכלית העליה.

כן ברחמיך הרבים, תעזרנו ותזכנו, שנזכה לקים את כל דברי התורה הזאת באמת, כרצונך וכרצון צדיקיך-האמתיים שגלו זאת התורה הגנוזה בעולם! - באפן שנזכה למצא אותך באמת תמיד, ותהיה הירידה תכלית העליה.

ד] לקוטי תפלות ח"א לו

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לו, 'בקרוב עלי מרעים')

"כל הנפש לבית יעקב הנאה מצרימה שבעים"

(בראשית מו, כז)

שנזכה להנצל מגלות התאוות ומדות רעות של כל ה'שבעים-אמות', ובפרט מהרע-הכולל שלהם 'תאוה-הפלליות'; ושנזכה שיעלה ויראה קולנו לפני השם יתברך, כאלו אנחנו צועקים 'שבעין קלין' רצופים; ושנזכה שתהיה נפשנו נכללת בתוך ה'עיני' נפשות של בית-יעקב, ולהכלל על-ידי-זה ב'עיני' פנים של התורה הקדושה; ושנזכה לתקן פגם ה'עיינין', ולשמור העינים מכל מיני פגם-הראות

רבנו של עולם, "צירים אחרוני, כיולדה אפעה, כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה, כן היינו מפניך יהוה".

כי "אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו", פי מנעורינו עד היום הזה, התגבר עלינו מאד על הגלות המר של כל ה'שבעין-אמות', שהם תאוותיהם ומדותיהן הרעות.

ובפרט תאוה הרעה ביותר, שהוא הרע הכולל של כל ה'שבעין-אמין', שהיא 'תאות-המשגל', אשר זאת

התאווה הרעה והמרה מאד, התגברה והתפשטה עלינו מאד.

ואתה ידעת את כל אשר עבר עלינו על-ידי-זה. "אם אמרתי אספרה כמו", יכלו המון יריעות. וכמה פעמים צעקתי אליך, בכמה מיני קולות ואנחות ותפלות ותחנונים, ועדין אין לי ישועה שלמה.

הן אמת ידעתי: שעדין לא התחלתי לצעק כלל, חלק אחד מאלף ורכבה פראוי לי לצעק.

אך מה אעשה אבי שבשמים, כי אתה יודע: שאי-אפשר לי כלל לזעק קול הראוי לי, כי כל הקולות שבעולם, אינם מספיקים לי, לצעק ולזעק על צרות נפשי המרבים מאד.

ועתה אשר באתי אליך יהוה אלהי ואלהי אבותי, אלהי הראשונים והאחרונים, שתחס ותחמל עלי כגדל חסדך, ותעשה עמי כגדל נפלאותיך.

ותוציאני ותצילני ותעלני מן הגלות והמר הזה של 'שבועין-אמין', ותרחק ותגרש ותבטל ממני כל תאותיהם ומדותיהם הרעות. ובפרט 'תאות-נאוף', תרחק ותגרש ותשבר ותבטל ממני כבטול גמור.

ותאזין קולי הפגום, ותקשיב שועתי המקלקלת, ותשמע צעקתי, ותחמל על אנחתי, אשר אני נאנח ונדכא מאד ב'שברון מתנים'.

ותתן בלבי, שאזעק ואצעק אליך תמיד, "קול גדול ולא יסף", ולא אתן דמי לך, עד שתענני ותחמל עלי, ותושיעני ותצילני, ותתן בלבי חכמה בינה ודעת דקדשה, ועצה וגבורה למלחמה.

באפן שאזכה לשבר ולבטל מעלי לגמרי, 'תאות-נאוף', עם-כל התאות ומדות רעות.

ואזכה ברחמיה, להוציא ולמלט את נפשי, מגלות של 'שבועים-אמות', לטהרה ולקדשה ולזככה, מפל תאותיהן ומדותיהן הרעות, ובפרט מ'תאוה-הכלליות', שהיא 'תאות-המשגל'.

אנא יהוה, שמע קולי הפגום, הטה אזנה לקול צעקתי, לקול אנחתי, לקול דמעתי, לקול תחנוני.

בכל מיני קולות אני צועק אליך. שומע צעקה, שמע קול צעקתנו.

ויעלה ויראה קולי המר והפגום והמקלקל, לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי מלא רחמים תמיד - פאלו אני צועק לפניך 'שבועין קלין' רצופים, כמו היולדת קדם הלדה.

"קולי אל יהוה אזעק, קולי אל יהוה אתחנן. קולי אל אלהים ואצעקה, קולי אל אלהים והאזין אלי. הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי".

"אליך שטחתי את כפי", הצל הצל הושיעה הושיעה, הושיעה

אֲדוּנֵי הַמֶּלֶךְ, עֲזַרְנִי אָבִי שְׁבַשְׁמִים, מְלֻטְנֵי
אָבִי אָב הַרְחֲמֵן, רְאֵה "דְּמַעַת
הַעֲשׂוּקִים", רְאֵה בְּעֶלְבוֹן עֲלוּבִים.

עֲזֹר וְהַצֵּל נִרְדָּף כְּמוֹנִי, עֲלוּב כְּמוֹנִי,
אֲשֶׁר אֲנִי נִרְדָּף מִמֶּנִּי בְּעֲצָמִי, וְאֶף-
עַל-פִּי-כֵן אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל אֵיךְ לְהַצִּיל אֶת
עֲצָמִי, לְמַלֵּט נַפְשִׁי מִנִּי שְׁחַת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
"דְּלוּ עֵינַי לְמָרוֹם, יְהוָה עֲשֶׂקָה
לִי עֲרַבְנִי. עֲרַב עִבְדְּךָ לְטוֹב, אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי
זָדִים".

קוֹמָה יְהוָה חֲלֹצָה נַפְשִׁי, מִגְּלוֹת הַמַּר
שֶׁל 'שְׁבַעֲיַן-אֲמוֹת', שֶׁהֵם
מְדוּתֵיהֶם וְתַאֲוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת, וּבִפְרֹט
מִ'תַּאֲוָה הַזֹּאת', שֶׁהִיא 'תַּאֲוָה-הַכְּלָלִיּוֹת'
שֶׁלָּהֶם.

כִּי כּוֹנֵנְךָ הִיְתָה לְטוֹבְתֵינוּ, וְהַכֹּנֶסֶת
אוֹתָנוּ בְּגִלוֹת הַזֶּה שֶׁל תַּאֲוֹתֶיהֶן
וּמְדוּתֵיהֶן הָרָעוֹת, כְּדֵי לְנַסּוֹת וּלְצַרֵּף
נַפְשָׁנוּ עַל-יַדֵּי הַגְּלוֹת הַזֶּה, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה
לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן וְצָרוּף הַזֶּה שֶׁל תַּאֲוֹתֶיהֶן
וּמְדוּתֵיהֶן.

וּבִפְרָט בִּ'תַּאֲוָה-הַכְּלָלִיּוֹת', שֶׁהִיא עֶקֶר
הַנִּסְיוֹן וְהַצָּרוּף שֶׁל כָּל אָדָם
בְּעוֹלָם-הַזֶּה. וְאִי-אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְשׁוֹם
הַתְּגָלוֹת בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי
שְׁנַתְנַסִּין וְנִצְטָרְפִין בִּ'תַּאֲוָה-הַכְּלָלִיּוֹת'
הַזֹּאת שֶׁהִיא 'תַּאֲוֹת-נְאוּף'.

אָבֵל מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר, כִּי "בְּחִנֵּת
לְבִי פִקְדָתָ לִילָה, צָרְפָתְנִי בַל
תִּמְצָא, זְמַתִּי בַל יַעֲבֹר-פִּי".

וְהִנֵּה בְּאֵתִי בְּעֶמֶק הַגְּלוֹת, וְלֹא דִי שְׁלֹא
זְכִיתִי לְשִׁבְרֵי הַקְּלָפָה הַקּוֹדֶמֶת
לְפָרִי, וְלֹאכֹל הַפָּרִי אַחֲר־כֶּף לְזָכוֹת
לְ'הַתְּגָלוֹת-הַתּוֹרָה'.

אֵף גַּם פִּגְמָתִי עַל-יַדֵּי-זֶה מְאֹד, עַד
אֲשֶׁר "כָּלוּ בִּיגוֹן חַיִּי, וּשְׁנוֹתַי
בְּאַנְחָה, כְּשֶׁל בְּעוֹנֵי כַחֵי, וְעֲצָמִי עָשְׂשׂוּ".

אָבֵל אֲנִי יֹדְעָתִי גּוֹאֲלֵי חַי, "וְאַחֲרוֹן עַל
עֶפֶר יָקוּם". וְעַדִּין יֵשׁ לִי תְקוּהָה גַּם
עֲכָשָׁיו, וְאֵין שׁוֹם יֹאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

עַל-כֵּן כָּל עוֹד נַפְשִׁי בִּי, אֲצַעֵק אֵלֶיךָ.
כָּל עוֹד רוּחִי בְּקִרְבִּי, אֲצַפְצָף
לְרַחֲמֶיךָ. כָּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי, אֲצַפֵּה
וְאַקְוֶה וְאֵיחָל לְתַשׁוּעָתְךָ.

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד, קִדְשַׁת מֹשֶׁה
רַבֵּנוּ, וּקְדֻשַׁת כָּל הַצַּדִּיקִים-
הָאֲמִתִּיִּים.

וְתִזְכְּנוּ מְהֵרָה, לְצֵאת מִגְּלוֹת שֶׁל
הַ'שְׁבַעֲיַן-אֲמוֹת', שֶׁהוּא
'תַּאֲוֹת-נְאוּף', וְכָל שְׂאֵרֵי הַתַּאֲוֹת-רָעוֹת.
וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, לְשִׁבְרֵי וּלְגֵרֵשׁ וּלְבַטֵּל
כָּלֵם, מִעָלֵינוּ וּמִעַל גְּבוּלָנוּ, חַיֵּשׁ קַל
מְהֵרָה.

וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שֶׁתַּחֲזֹר נַפְשָׁנוּ
לְשָׂרְשָׁה, וְתִהְיֶה נַפְשָׁנוּ נִכְלָלָת
בְּרַחֲמֶיךָ, בְּתוֹךְ הַ"עֵי"ן נַפְשׁוֹת שֶׁל בֵּית-
יַעֲקֹב", בְּתוֹךְ שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבַטֵי-יִשְׂרָאֵל, בְּתוֹךְ
הָאַרְבָּעִים-וְתַשַּׁע אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמוֹתֵיהֶם
הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר שֵׁם הוּא שָׂרֵשׁ נַפְשָׁנוּ
וְרוּחָנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ.

וְאֹזְכָה עַל-יְדֵי-זֶה, לְהַכְלִיל בְּתוֹךְ
הָעֵי"ן פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה-
הַקְּדוּשָׁה. וְתוֹכְנִי לְבָא מְהֵרָה, לְהַתְגַּלּוֹת
גְּדוֹל בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה
גְּדוֹלָה, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה.

וְתֹאִיר עֵינֵי בְּתוֹרָתְךָ, וְתוֹכְנֵי לְחַדֵּשׁ
בְּתוֹרָה תְּמִיד, חֲדוּשִׁים
אֲמִתִּים, חֲדוּשִׁים הַנִּמְשָׁכִין מֵעֵי"ן פָּנִים
שֶׁל הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, חֲדוּשִׁים הַמְּבִיאִין
לְיַדֵּי מַעֲשִׂים-טוֹבִים.

חֲדוּשִׁים שֵׁשׁ לָהֶם כַּח לְהוֹצִיא אֶת
הָאָדָם מִגְּלוֹת שֶׁל עֵי"ן-
אֲמוֹת, מִתְּאוּתִיהֶן וּמִדּוּתִיהֶן הָרְעוּת.
וּלְקָרְבוֹ אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעִבּוּדָה.

חֲדוּשִׁין שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל-יָדָם נִשְׁמוֹת
חֲדָשׁוֹת, לְכָל הַשּׁוֹמְעִין אֶת
הַחֲדוּשִׁין הַלָּלוּ.

וְתַעֲזְרֵנִי לְתַקֵּן פָּגַם הָעֵינִינִי, וְלֹא
אֶתּוֹר אַחַר לְבָבִי וְאַחַר עֵינֵי.

וְתִשְׁמַר אֶת עֵינֵי תְּמִיד, מִכָּל מִינֵי פָּגַם-
הָרְאוֹת'.

וְלֹא אֶסְתַּכַּל בְּשׁוֹם דְּבַר הַמְּבִיא לְיַדֵּי
הַרְהוּר חֲסִד-וְשְׁלוֹם. "הַעֲבֵר עֵינֵי
מִרְאוֹת שְׂוֹא, בְּדַרְכְּךָ חֵינֵי. גַּל עֵינֵי,
וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ."

עֲשֵׂה עִמִּי מַה שֶׁתַּעֲשֶׂה, בְּאַפֵּן שְׂאֹזְכָה
בְּחַיֵּי חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה, לְשִׁמְרֵת-
הַבְּרִית בְּאַמֶּת, מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם, בְּקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה.

וְאֹזְכָה לְהַתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשֶׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה,
עַד שְׂאֹזְכָה לְשִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל
הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה'.

בְּרַכְּנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּאוֹר פְּנִיךָ,
"הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ,
הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ. אֱלֹהִים יַחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ,
יָאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סֵלָה. פְּנִיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ,
וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ". יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֱמִרֵי פִי,
וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יִהְיֶה צוּרִי וְגוֹאֲלִי.

עֲשָׂרָה בְּטִבֵּת

"בְּשִׁמוּנָה בְּטִבֵּת נִכְתְּבָה הַתּוֹרָה יוֹנִית בְּיָמֵי
תְּלַמְדֵי־הַמֶּלֶךְ, וְהָיָה חֹשֶׁךְ בְּעוֹלָם שְׁלֹשָׁה יָמִים"
(שְׁלֹחַן־עָרוֹף אַרְחֵי־יָמִים תַּמְכַּב. ב.)

א.

(ח"א פא)

לְפַעֲמִים מְדַבֵּר הַצַּדִּיק עִם הָעוֹלָם
'שִׁיחַת חֲלִין'. וְהוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה
לָהֶם - כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׂרָחוּקִים מֵהַתּוֹרָה
וְהִדְעַת מְאֹד, עַד שְׁאִי־אֶפְשֶׁר לְקַרְבָּם עַל־יְדֵי
'דְּבָרֵי־תּוֹרָה', כִּי אִם עַל־יְדֵי 'שִׁיחַת חֲלִין'
דִּיקָא שֶׁהַצַּדִּיק מַלְבִּישׁ בָּהֶם אֶת הַתּוֹרָה.

כִּי עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה וְתַפְלָה', אִי־אֶפְשֶׁר
לְקַשֵּׁר אֶל שְׂרָשָׁם, מִחַמַּת שֶׁהֵם
רְחוּקִים מִן הָאֱמֶת.

כְּדֹאִיתָא בְּתַלְמֵי־הַמֶּלֶךְ (מַגְלָה ט.):
"כְּשֶׁהוֹשִׁיב ע"ב זְקָנִים לְכַתֵּב לוֹ
סֵפֶר־תּוֹרָה, וְכַתְּבוּ בָלֶם 'אֱלֻקִּים בְּרָא
בְּרֵאשִׁית" וְכוּ'. כִּי הוּא רְחוּק מִן הָאֱמֶת,
וְהַצַּדִּיק לְהַפִּיךְ אֶת ה'צְרוּפִים'.

כִּי הַצַּדִּיק שְׂרוּצָה לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹן־עַם
הַרְחוּקִים מִן הַתּוֹרָה הָאֱמֶתִיּוֹת, צָרִיךְ
לְדַבֵּר עִמָּהֶם 'שִׁיחַת חֲלִין', וְלְהַלְבִּישׁ בָּהֶם
הַתּוֹרָה, רַק שֶׁהוּא מְדַבֵּר ב'צְרוּפִים'.

וְנִקְרָא: 'פְּסֻלַּת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', כִּי אֵף שֶׁהֵם
'פְּסֻלַּת אֶרֶץ', אֵף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ
בָּהֶם 'תּוֹרָה', שֶׁהִיא בַחֲסִינּוֹת 'יִשְׂרָאֵל' וְכוּ'.

ב.

(ח"ב צא)

שִׁיחַתְּךָ שֶׁל הַצַּדִּיקִים אֱמֶתִיּוֹת
שֶׁמְשִׁיחִין וּמְסַפְּרִים 'שִׁיחַת

חֲלִין', הִיא יִקְרָה מְאֹד מְאֹד - וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (סְפָה כ"א: עֲבוּדָה־זָרָה י"ט): "שִׁיחַתְּךָ שֶׁל
תְּלַמְדֵי־הַחֲכָמִים צָרִיכִין לְמוֹד".

כִּי הַצַּדִּיקֵי־הָאֱמֶת בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת הַחֲרָבִין,
וּמַגְבִּיֵה 'חֲכָמָה־תַּתְּאָה' וּמְקַשֵּׁר
לְחֲכָמָה־עֲלֵאָה, עַל־יְדֵי שִׁיחַתוֹ וְסַפּוּרֵי
דְּבָרָיו שֶׁמְדַבֵּר עִם הַמּוֹן־עַם.

כִּי הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמּוֹן־עַם שְׂאִינָם מְקַשֵּׁרִים
אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, הוּא נִפְרָד
מ'חֲכָמָה־עֲלֵאָה'. אָבֵל הַצַּדִּיקֵי־הָאֱמֶת
מְקַשֵּׁר הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמּוֹן, אֶפְלוֹ הַשֶּׁכֶל
וְהַחֲכָמָה שֶׁל הַרְשָׁעוֹ, לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה עֵינֵן מַה שֶׁהַצַּדִּיקִים מְדַבְּרִים עִם
אֲנָשִׁים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים, אוֹ אֶפְלוֹ עִם
עַבּוּ"ם וְכוּ'.

כִּי כְּשֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּר עִם רְשָׁעִים, וְהַצַּדִּיק
מַגְבִּיֵה שֶׁכָּלוּ וּמְקַשְׁרוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
אִזִּי מַעֲלָה וּמְקַשֵּׁר שֶׁכָּלֶם מִמְּקוֹם שֶׁהֵם
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

כִּי הַצַּדִּיקֵי־הָאֱמֶת - מְצַמְצֵם שֶׁכָּלוּ,
וּמְדַבֵּר עִמָּם בְּחֲכָמָה נִפְלְאָה וּבְמִלָּאכָה
גְּדוֹלָה, וּמְקַשֵּׁר כָּל הַדְּבוּרִים לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבִיאֵם לְיְדֵי תְּשׁוּבָה.

וְזֶה בַחֲסִינּוֹת (דְּבָרִים ל"ג. א): "וְהֵם תָּפוּ לְרַגְלֶךָ
יֵשׂא מִדְּבַרְתֶּיךָ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּבֹא־
בַתְּרָא ח.): "אֵלּוּ תְּלַמְדֵי־הַחֲכָמִים שֶׁהוֹלְכִים
וּמְכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם מֵעִיר לְעִיר, וְנוֹשְׂאִים־
וְנוֹתְנִין בְּדְבָרָיו שֶׁל מְקוֹם".

כי ה'צדיקים-האמתיים' מדברים לפעמים עם רשעים, ומספרים עמהם מעסקי מלחמות, וכיוצא בזה מעסקי העולם.

אך הוא מלביש בזה האור הגדול של התורה - כי הוא מלביש 'אור-התורה' בלבושים שונים זה מזה, עד שמלבישו בדברים הללו, וה'אור-התורה' מתלביש בצרופים אחרים.

כי אם היה הצדיק מדבר תכף תורה בפרוש עם הרשע, והיו מגליון לו תורה כמות שהיא - היה יכול להתפקד יותר, והיה נעשה רשע יותר - כי היה נעשה אצלו 'סם-מות' חסוֹשֶׁלום, כי הוא רחוק מן התורה.

כי "צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם" (הושע יד, י). כי "זכה נעשה לו סם-חיים, לא זכה נעשה לו סם-מות" (יומא עב:).

ועל-כן צריכין להלביש לו התורה בצרופים אחרים כי אם היו פותבין התורה כמות שהיא - היה מתפקד יותר וכו'.

ובכמו שמצינו ב'תלמי-המלך' (מגלה ט): "כשהושיב שבעים ושנים זקנים, ונתן השם-יתברך בלב כל אחד ואחד להלביש התורה בצרופים אחרים, וכתבו: 'אלקים ברא בראשית' וכו'", וכמו שפרש רש"י שם.

ועל-כן צריכין ה'צדיקים-האמתיים' לדבר עם הקמון שיחת הליון, והם מלבישין בהם התורה, והם מקשרים אותם באלו הדבורים ממקום שהם.

כי הם אינם רחוקים מאלו הדבורים והספורים שהצדיק מדבר עמם - ועל-

ידייזה מקשר אותן ומעלה אותן להשם-יתברך.

וזוה בחינת: "שהוא נושא-ונותן' בדבריו של מקום" - דהינו: שהוא מדבר עם כל אחד לפי מקומו במקום שהוא, והוא נושא' אותן הדבורים, ו'נותן' אותם להשם-יתברך - כי הוא מקשרם לשרשם, לבחינת 'חכמה-עלאה' וכו'.

ג.

(לקוטי-הלכות, קריאת-שמע ד, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לו, 'בקרוב עלי מרעים')

"מפי עליון לא תצא" (איכה ג, לח), כי אם 'אור-פשוט'.

אך לפי בחינת ה'כלי המקבל' האור, כך נצטייר האור בתוכו. אם הכלי בשלמות, אזי נצטייר האור לברכה וכו', ולהפך להפך חסוֹשֶׁלום וכו'.

כי ה'אור-הפשוט' הבא מלעיל - הוא בחינת 'קמיץ וסתים'. אך לפי בחינות ה'כלי המקבלים', הוא בחינת 'צירי' - שנצטייר ה'אור' לפי בחינת ה'כלי'.

וזוהו בחינת "עשרה בטבת" - בחינת ה'שלש-צרות' שארעו בטבת, שחושב שם בהסליחות (לעשרה-בטבת): "שמת עזרא הסופר, ונכתבה התורה יגית בימי תלמי-המלך, והתחיל הרבן בית-המקדש".

כי כלם הם בחינה אחת, בחינת 'פגם הנ"ל' - הינו: שקשה לציר האור לברכה, מחמת ה'שלש-צרות' הנ"ל.

כי "מת עזרא-הסופר" - שבגדל קדשתו היה פותב הספר-תורה בקדשה גדולה,

וְהָיָה מְצִיר הָאֹר לְבִרְכָּה בְּיָדָי - וְעָכְשׁוּ מִי יָקוּם בְּעַדְנֵנוּ!?

וְאֵיךְ מוֹצֵאִין 'סוֹפֵר' כֵּזֶה - שְׂיִכְתֵּב וַיִּצְיֵר לָנוּ אוֹתוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּבַחֲיַנַּת 'בְּרָכָה' - עַד שֶׁכָּל הָעוֹסְקִים בְּסִפְרֵי תּוֹרָה כְּזֹאת, יֵאִיר עֵינֵיהֶם בְּהַתּוֹרָה, וּבְנִקְל יִצְיֵרוּ הָאֹר לְבִרְכָּה - כִּי כָּבֵד נִצְטִיר לְטוֹבָה עַל-יְדֵי הַסּוֹפֵר הַהַגּוֹן.

וְלֹא דִי שְׂאֵבְדְנוּ סוֹפֵר כֵּזֶה, שֶׁהוּא 'עֲזָרָא' הַסּוֹפֵר, שֶׁהָיָה מְצִיר בְּכַתִּיבְתוֹ, הָאוֹתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, לְבִרְכָּה - אִף גַּם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים "נִכְתְּבָה הַתּוֹרָה יוֹנִית" - שֶׁהוּא הַחֶפֶץ מִמֶּשׁ מ'כְּתִיבַת סִפְרֵי-תּוֹרָה' שֶׁל 'עֲזָרָא-הַסּוֹפֵר' - מִהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ.

כִּי הֵם בְּיָדָי מְצִירִים אֹר הַתּוֹרָה לְהַפֵּךְ, עַל-יְדֵי כְּתִיבְתָם וְהַעֲתִקְתָּם - שְׂמֹזָה נִמְשָׁךְ כָּל הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת שֶׁל הַמַּחְקָרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים "שְׂמַהֲפָכִים דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים" (יְרֵמְיָה כג, לו), וּמִהֲפָכִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה-הַקְּדוֹשָׁה, לְאֲפִיקוֹרְסוֹת וּכְפִירוֹת שֶׁלָּהֶם רַחֲמָנָא-לְצַלָּן.

וְעַל-כֵּן הֵם רוֹצִים לְחַנּוּךְ אֶת הַבְּנִיִּים בְּלִמּוּד מְקָרָא לְבַד, בְּלִי פְרוּשׁ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁבִּגְמָרָא וּמְדַרְשִׁים וְאַגָּדוֹת - כִּי הֵם רוֹצִים לְצִיר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם 'אוֹרֵי-הַתּוֹרָה', כְּפִי כְּלִיָּהֶם הָרְעוֹת, כְּפִי מַחִיָּהֶם הַפְּגוּמִים וְהַמְקַלְקָלִים מְאֹד מְאֹד, עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּאֲוֹת-נְאוּף שֶׁהֵם מְשַׁקְעִים בָּהּ מְאֹד, כַּמְּפָרְסָם, וּכְאֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים בְּעַצְמָם.

וְעַל-כֵּן אֵינָם רוֹצִים שְׂיַעֲסְקוּ בְּנִיָּהֶם, בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, שֶׁכְּבֵר הַתְּחִילוֹ לְצִיר 'אוֹרֵי-הַתּוֹרָה' קֶצֶת, וּלְפָרְשָׁה לְטוֹבָה.

וְזֶה בַּחֲיַנַּת: "חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ" - כִּי בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ כְּהֹנִים עוֹסְקִים בְּעַבּוּדְתָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ מְמַשִּׁיכִין כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת, כִּי הָיוּ מְצִירִים הָאֹר לְבִרְכָּה.

כִּי "ה'כְּהֹנִים' הֵם מְבַחֲיַנַּת 'קַמְצִי', בַּחֲיַנַּת (וַיִּקְרָא ה, יב): 'וְקַמְצִי הַכַּהֵן'" (תַּקּוּנֵי-זִיזְהָר' ה, יט: קכו), וַיֵּשׁ לָהֶם כַּח עַל-יְדֵי עַבּוּדְתָם - לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר מְבַחֲיַנַּת 'קַמְצִי', לְצִירֵי' - לְצִירוֹ בְּבַחֲיַנַּת 'בְּרָכָה' - שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַּת 'בְּרַכְתֵי-כְּהֹנִים', שֶׁמְסַרָּה הַתּוֹרָה לָהֶם לְבִרְךְ אֶת יִשְׂרָאֵל - כִּי הֵם יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר מ'קַמְצִי' לְצִירֵי', לְצִירוֹ לְבִרְכָּה.

ד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּשַׁע־בָּאב וּשְׁאָר-תַּעֲנִיּוֹת ד, ג-ד - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"א סא, 'חֲדֵי רַבִּי שְׂמַעוֹן')

עַקֵּר חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְגַלּוּת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, הוּא בַּחֲיַנַּת 'פְּגַם הָעֵצָה' שֶׁנַּחֲלָקָה לְשָׁנִים, שֶׁבֵּא עַל-יְדֵי 'פְּגַם אַמוּנַת-חֲכָמִים', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְגַרְשִׁין יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם בַּמֶּאֱמָר הַזֶּה"ל (ח"א סא).

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין יְכוּלִין לְהַמְתִּיק הַדִּין עַל-יְדֵי בַּחֲיַנַּת 'קַדְשֵׁי-קַדְשִׁים'. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה נַחֲרַב הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְעַל-כֵּן תַּקְּנוּ לְהַתְעַנּוֹת הָאַרְבַּע תַּעֲנִיּוֹת עַל-זֶה - כְּדֵי לְתַקֵּן עַל-יְדֵי ה'תַּעֲנִיּוֹת', פְּגַם ה'עֲשָׂנִים סְרוּחִים', שֶׁהֵם 'מוֹתְרוֹת הָאֲכִילָה' שֶׁעוֹלָה אֶל ה'מֶחֱ, שֶׁבֵּא עַל-יְדֵי 'פְּגַם אַמוּנַת-חֲכָמִים'.

וְזֶה בַּחֲיַנַּת הַשְּׁלֵשׁ צְרוֹת שְׂאֲרַעוּ בְּטַבַּת, שֶׁאֵז הַתְּחִלַּת 'חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ',

כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יחזקאל כד, ב): "כָּתַב לְךָ אֶת עֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה".

וְהֵם נִזְכָּרִים בְּסִלְיֹת שֶׁל עֲשָׂרֵה-בְּטַבְּתָּה: "שְׁנֵכְתָבָה הַתּוֹרָה יְוֹנִית, וַיִּמַּת עֲזָרָא־הַסּוֹפֵר (סוף מַגִּלַּת תְּעֵנִית), וְאִזְ סָמַךְ מְלֹךְ בְּבֶל וְכוּ", שֶׁהוּא 'הַתְּחֵלֶת הַחֲרָבָן'.

כִּי כָּל אֵלוֹ הַצָּרוֹת תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה.

כִּי "נִכְתְּבָה הַתּוֹרָה יְוֹנִית" - זֶה עָקַר בְּחִינַת 'פְּגָם כְּתָב יְדִינוּ', וְנוֹתְנִים תִּקּוּף לְכָתֵב שְׁלֵהֶם, מֵאַחַר שֶׁהַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה בַּעֲצָמָה נִכְתְּבָה בְּכָתֵב שְׁלֵהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת: "שְׁמַת עֲזָרָא־הַסּוֹפֵר" - שֶׁהוּא הַסּוֹפֵר הָרֵאשׁוֹן שֶׁעָסַק בְּיוֹתֵר לְתַקֵּן כְּתִיבַת הַתּוֹרָה כְּרָאוּי.

וְעַל־כֵּן 'צָרַת מִיתָתוֹ', הוּא שְׂיָכָה לְצָרַת 'כְּתִיבַת הַתּוֹרָה בְּכְתָבֵיהֶם', שֶׁהוּא הַהֲפֵךְ מֵהַתְּקוּן שֶׁעָשָׂה עֲזָרָא־הַסּוֹפֵר, עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה עוֹסֵק לְהִיּוֹת סוֹפֵר וְכוּתֵב בְּכְתָבֵינוּ כְּדִינוֹ, וְהַמְּשִׁיךְ שְׁלֵמוֹת כְּתִיבַת סְפָרֵי־הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן אִזְ הַתְּחִיל הַחֲרָבָן - כִּי עָקַר הַחֲרָבָן עַל־יְדֵי־זֶה, עַל־יְדֵי 'פְּגָם אֲמוֹנַת־חֻכְמִים', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה 'נִפְגַּם כְּתָב יְדִינוּ, וּמְגַרְשִׁין מֵאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְנַחֲלָקָה הָעֵצָה.

וְאִזְ אֵין שְׁלֵמוֹת לְהַתּוֹרָה - עַל־יְדֵי שְׁפּוּגָמִין בְּסְפָרִים־אֲמִתִּיִּים שֶׁל תּוֹרַת־נְבוֹי־הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵין יְכוּלִין לְהַמְּשִׁיךְ הַהַמְּתָקָה מִ'קֶּדְשִׁי־קְדוּשִׁים'.

עֵינֵי־שָׁם (בְּהַתּוֹרָה ח"א סא), וְתִרְאֶה אֵיךְ כָּל־זֶה קָשׁוּר זֶה בְּזֶה.

ה.

(עֵלִים־לְתֵרוּפָה, מִכְּתָב הַסֵּתֶלְקוֹת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל)

לְפָנַי הַסֵּתֶלְקוֹתוֹ בְּיוֹם 'עֲשָׂרֵה־בְּטַבְּתָּה' שְׁנַת תר"ה, אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: "שְׁלֹשָׁה צָרוֹת הָיוּ בְּטַבְּתָּה: א) בּוֹ מַת עֲזָרָא־הַסּוֹפֵר. ב) וְנִכְתְּבָה תּוֹרָה יְוֹנִית. ג) וְנִבְקְעָה הָעִיר". [וְסָמַךְ מְלֹךְ בְּבֶל עַל יְרוּשָׁלַיִם] (סִלְיֹת לְעֲשָׂרֵה־בְּטַבְּתָּה).

וְאָמַר בְּזֶה־הַלְּשׁוֹן: נו - אִזְ 'עֲזָרָא־הַסּוֹפֵר' גִּיט אַוּוּעַק, אֹן 'טְרִיִף־פְּסוּל' אִיז זִיךְ מִתְגַּבֵּר, אַזִּיפִיל וְוִי סַע [ס'אז] הִינֵט דָּא אֲלָפִים וּרְבָבוֹת 'טְרִיִף־פְּסוּל'!

נָאֵר אִיךְ הָאָה, אִזְ 'אִיִּן בְּלַעַטְל' פּוֹן 'סְפָרִי רַבְנֵנוּ' - וְוַעַט זִיִּן אַ תְּקוּן אֹף אַלְדִּינֵג [אַלְעַס]!

נו - זָאג אִיךְ אִיִּךְ אָן, אִזְ אִייעֵר עוֹבְדָא זָאל זִיִּן, אִיר זָאלֵט דְרוֹקֵן דִּי סְפָרִים, ס'זָאל זִיִּן "יְפוּצוּ מַעֲיֵנְתֵיךָ חוּצָה" (מְשַׁלִּי ה, טז)!

אִיר זָאלֵט זִיִּן שְׁטאַרְק, מִיט 'גַּעֲלֵט', אֹן מִיט 'רְצוֹן', אֹן מִיט 'טְרַחָא'!

[נו - כְּשֶׁ'עֲזָרָא־הַסּוֹפֵר' מִסְתַּלֵּק, וְיִטְרַף־פְּסוּלֵי מִתְגַּבֵּר כָּל־כּוֹף, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם אֲלָפִים וּרְבָבוֹת 'טְרַף־פְּסוּל'!

רַק אֲנִי מְקוּהָ: שְׁדָף אַחַת מִ'סְפָּרֵי־רַבְנֵנוּ' - יִהְיֶה תְּקוּן עַל הַכֹּל!

נו - אֲנִי מִזְחִיר אֲתֶכֶם: שֶׁעָסַקְכֶם יִהְיֶה, לְהַדְפִּים אֶת הַסְּפָרִים, שִׁיְהִיָּה: "יְפוּצוּ מַעֲיֵנְתֵיךָ חוּצָה" (מְשַׁלִּי ה, טז) - שְׁתִּהְיוּ תְּזַקִּים: בְּמִמוֹן, וּבְרְצוֹן, וּבְטִירְחָא!]. (עֵין בְּ'פְּרָאֹת־לְחֻכְמָה' ח"א סא).

